

GLAS GORENJSKE

AKTUALNO VPRAŠANJE

V kranjski občini letos

250 MILIJONOV DIN ZA KMETIJSKA POSESTVA

Predsednika kranjske občine FRANCA PUHARJA smo vprašali, koliko sredstev je občina namenila za pospeševanje in razvoj kmetijstva, predvsem kmetijskih posestev. Takole nam je odgovoril:

»Vsa sredstva, namenjena za kmetijstvo v občini, smo letos koncentrirali za izgradnjo kmetijskih posestev v občini in za povečanje proiz-

vodnje na posestvih. V ta namen bo kranjska občina dala letos približno 250 milijonov dinarjev, in sicer v glavnem za izgradnjo hlevov in silosov ter za nakup živine. Hleve in silose bomo gradili na posestvih oziroma obratih v Hrastju, Lahovčah in Mavčičah. Predvidevamo tudi, da bomo uvozili nekaj visoko produktivne tuje živine frizijske pasme.«

-t

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII, ŠT. 43 — CENA 10 DIN
SOBOTA, 9. APRILA 1960

Predsednik Indonezije dr. Ahmed Sukarno
na Gorenjskem

Planica navdušila visoke goste

Na obisku v Jugoslaviji si je predsednik indonezijske vlade dr. Ahmed Sukarno s predsednikom FLRJ Josipom Brozom Titom in soprogo ter ostalimi visokimi gosti ogledal tudi Gorenjsko. V sredo, 6. aprila, nekaj po 7. uri zvečer je kolono avtomobilov tudi v Kranju pozdravila velika množica ljudi, na Bledu, kjer se je predsednik Sukarno nastanil v vili »Bled«, pa so mu ob prihodu priredili gost spalir in ga prisrčno pozdravili z množico zastavic.

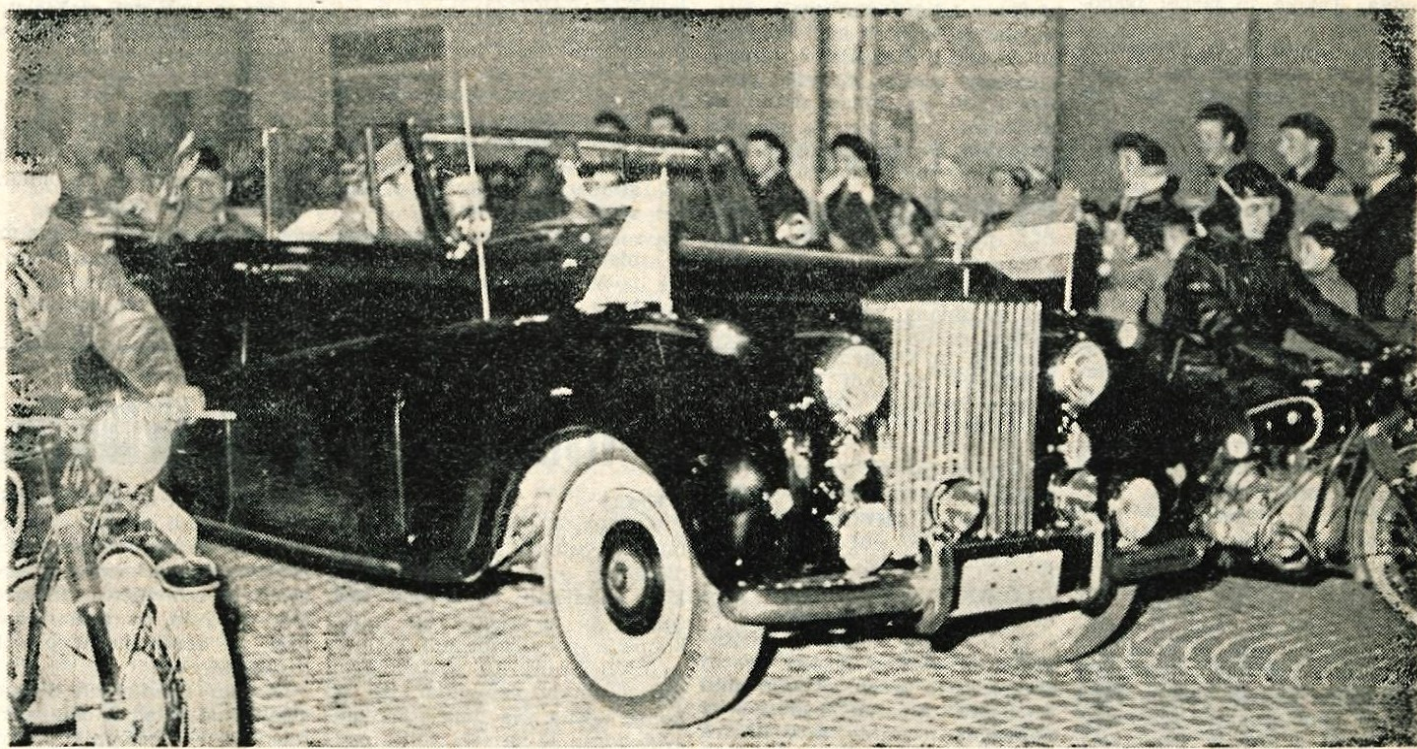
V četrtek, 7. aprila, so si visoki gostje ogledali smučarske skoke na 80-metrski skakalnici v Planici, ki so jih naši skakalci priredili v čast predsedniku Sukarnu. Jesenice in vsa Zgornjesavska dolina sta bila v četrtek praznično odeta. Po vseh hišah so bile razobešene državne zastave, glavno cesto pa so krasile jugoslovanske in indonezijske zastave. Jeseničani so že v jutranjih urah napolnili trg pred Železarno. Okoli 9. ure je tu nestrpno pričakovalo predsednika Indonezije in predsednika Tita okoli 5000 ljudi. Kolona avtomobilov z visokimi gostoma in njunimi spremstvom se je pred Železarno pripeljala ob 9.30 uri, kjer jo je pričakala jeseniška godba na pihala in burno vzkljanje številnih Jeseničanov. Avtomobili z visokimi gosti so se ustavili pred tribuno, na katero so stopili predsednik Sukarno, predsednik Tito in pred-

sednik Ljudske skupščine Miha Marinko s svojimi soprogi. Visoke goste je najprej pozdravil glavni direktor jeseniške železarne ing. Matevž Hafner, potem pa je govoril predsednik ObLO Jesenice Franc Treven, ki je predsedniku Sukarnu izročil kipec jeseniškega železarja. Za sprejem se je najprej zahvalil predsednik Tito, nato pa je stopil pred mikrofon predsednik Sukarno, ki je med drugim izrazil navdušenje nad prisrčnim sprejemom, nad lepoto Gorenjske in zadovoljstvo sprico prijateljskih stikov med njegovo in našo državo, predvsem pa še zadovoljstvo nad prisrčnim prijateljstvom med njim in našim predsednikom Titom. Ob zvokih godbe in navdušenim vzkljanjem prebivalstva Jesenic je kolona krenila nato ob 9.40 uri proti Planici, kjer so si gostje ogledali skoke na 80-metrski skakalnici.

Naša Planica je visokim gostom iz dežele ob Ravniku pripravila marsikatero prijetno presenečenje. Soprog predsednika indonezijske republike Hartini Sukarno je v četrtek prvič videla ne le smeje smuške polete, marveč tudi sam sneg. Po končanih skokih so gostje za kratek čas odšli v Dom v Planici na malo okrepčilo in razgovor s skakalci. Po kosilu v hotelu Pošta na Jesenicah se je kolona avtomobilov popoldne znova vrnila na Bled.

V četrtek zvečer je predsednik Tito s soprogo v vili »Bled« priredil svečan sprejem na čast predsedniku Sukarnu in njegovi soprogi. V koncertnem delu programa so sodelovali Slovenski oktet ter solisti Vilma Bukovčeva, Zdravko Kovač in Aci Bertonec.

Včeraj, 8. aprila, okoli 9. ure se je kolona avtomobilov z visokimi gosti vračala skozi mesto Kranj v Ljubljano. V Kranju jih je množica prebivalcev in šolske mladih burno pozdravljala.

V sredo zvečer je predsednika Sukarna in predsednika Tita v Kranju pozdravila velika množica ljudi (Foto: Perdan)

Še enkrat več kot lani za komunalno dejavnost v radovljiški občini

Za komunalno dejavnost v radovljiški občini bodo letos porabili še enkrat več sredstev kot lani, in sicer 178.897.000 dinarjev. Največ sredstev bodo porabili za urejanje vodovodov in prometnih naprav. Za zgraditev in popravilo vodovodov bodo porabili skoraj 50 milijonov dinarjev. Dogradili bodo vodovod v Kamni gorici, za kar je predvidenih 12 milijonov, za zajetje in zbiralnike na Prezrenju za Podnart 10 milijonov itd. Urejati bodo začeli tudi vodovod na Posavcu, v Otočah in Novi vasi.

Drugi največji izdelek je namenjen za urejanje prometa. Sem sodi zlasti gradnja avtobusne postaje v Radovljici in Lescah, za kar je predvidenih 16.500.000 din in za gradnjo bencinske črpalke v Radovljici 13 milijonov. Precej sredstev so namenili tudi za popravilo železniških postaj v Radovljici in Lescah; za preureditve zdravstvenih objektov, za urejanje komunikacij ob stanovanjskih hišah itd.

-k

S prve konference občinskih sindikalnih svetov

Vsak Jeseničan v dveh organizacijah

Obratni sveti v Železarni - novi temelji delavskega upravljanja

JESENICE, 8. aprila.

Tu je bila danes 15. redna konferenca občinskega sindikalnega sveta. Glavno poročilo o politični dejavnosti in o organizacijskih vprašanjih je podal predsednik ObSS tovariš Franc Leben. Podrobno je opisal razne pojave, uspehe in neuspehe v izobraževanju delavstva, govoril o koriščenju prostega časa delavstva, o nadurnem delu, o organizaciji oddihov, kulturnem in prosvetnem udejstvovanju delavcev, o združevanju investicij, o delavskem in družbenem samoupravljanju in o drugih vprašanjih.

V okviru izobraževanja, kot je bilo povedano, so v Železarni kakor tudi v občini organizirali razne tečaje za osposabljanje delavcev. Pravilno je, da se del stroškov teh tečajev prenaša na same obiskovalce. Toda včasih so ti kriteriji preostri. Tako na primer tromesečni tečaj za kuharice stane po osebi 20.000 dinarjev. Podobno je tudi za tečaj za gospodinjstvo. Pri tem udeleženci plačajo same 7.000 dinarjev, kar pa je veliko breme, upoštevajoč, da imajo nekatere

10. do 12.000 mesečnega dohodka ali pa so sploh nezaposlene.

V poročilu so prav tako zanimivi podatki o strukturi prebivalstva jeseniške občine in o udejstvovanju tamkajšnjih prebivalcev v raznih družbenih organizacijah. Zanimiva je ugotovitev, da je povprečje kmečkega prebivalstva v zveznem merilu približno 45 odstotkov, da pa je v jeseniški občini samo 5,5 odstotkov kmečkega prebivalstva. To dokazuje, kako ta komuna izstopa visoko nad povprečjem s svojo močno industrijo v večini Železarni, ki daje glavni pečat tamkajšnjemu gospodarstvu.

Druga zanimiva ugotovitev pa je (kar pa je posledica prve), da je na Jesenicah včlanjenih v vse družbeno-politične organizacije in društvih nič manj kot 52.528 ljudi. Računajoč, da ima celotna občina le 24.000 prebivalcev, je razvidno, da je vsak prebivalec povprečno včlanjen v dveh organizacijah (točneje v 2,1), kar je zelo lep uspeh. Tako tam deluje v 143 hišnih svetih 715 samoupravljalcev, v 38 gospodarskih organizacijah je 1310 članov upravnih odborov in delavskih svetov itd. Ostali so v raznih komisijah in svetih, v poravnalnih svetih, šolskih odborih itd., hkrati pa so kot člani sindikalnih organizacij, člani SZDL itd.

Precejšen del poročila je bil posvečen delavskemu samoupravljanju. V Železarni, kjer so

uvedli obratne delavske svete. Postavljeni so močni temelji delavskega upravljanja. Sindikalni svet je o problemih delavskega upravljanja izvedel tudi posebno anketo med 1400 delavci. Iz te ankete je razvidno, da je potrebno odpravljati še marsikatero slabost v teh organih, da bi beseda in zahteve delavcev prišle do pravega izraza. Se zmeraj je veliko primerov samovoljnosti v gospodarskih organizacijah in javnih službah. Hkrati so na obnem zboru kritično pretresali letošnje investicije v občini, češ da se tu preveč samovoljno in celo birokratsko postopa z družbenimi sredstvi in gradi drage trgovske in druge lokale, kar bo z visokimi anuitetami preveč obremenjevalo koristnike. Izražena je bila misel, da bi se bili lahko izognili tako velikim investicijam in našli cenejših rešitev za izboljšanje trgovske mreže itd. V celoti je bilo poročilo dokaj izčrpno in kritično, vendar usmerjeno v iskanju najboljših rešitev in v mobilizacijo članstva za smotno urejanje vseh aktualnih vprašanj v okviru sindikalnih organizacij med delovnimi kolektivi.

-l. e.

Proizvodni uspehi

V tovarni vijakov Plamen v Kropi so povečali proizvodnjo po količini v prvem tromesečju letos v primerjavi s prvim tromesečjem preteklega leta za 44 odstotkov. V prvem tromesečju lani so izdelali 881.123 kg, letos pa 1.271.488 kg izdelkov. Velik porast proizvodnje so dosegli zaradi delne menjave starih strojev s sodobnejšimi in zaradi stimulativnega nagrajevanja po enoti proizvoda, kar jim je omogočilo, da so celotni kolektiv plačali po delovnem učinku. Če ne bi bilo toliko boleznih (predvsem gripe) in če bi pravočasno prejeli ob železarni potreben material, bi bili proizvodni uspehi še boljši.

9 seminarjev. 500 udeležencev

Podružnica Društva varnostnih inženirjev in tehnikov LRS za okraj Kranj, ki je bila ustanovljena lani, je med drugim organizirala 9 celodnevni seminarje za svoje člane in za vodilni kader gospodarskih organizacij. Seminarje je obiskovalo preko 500 ljudi. Udeleženci so si ogledali tudi naprave v tovarnah ter se seznanili predvsem z rokovanjem z nevarnimi nevarnejšimi stroji in napravami, z varnostno vzgojo, higieno dela in osebno higieno ter podobnimi vprašanji.

Prvi maj

Lepo vreme, ki je kar nepričakovano odprlo vrata novemu pomladnemu življenju, je marsikatero vzpodbudilo k prvemu razmišljanju o praznovanju prvega maja. Ponekod so o tem že razpravljale tudi sindikalne organizacije in organi delovnih kolektivov.

Zadnja leta smo praznovanje tega delavskega praznika dokaj decentralizirali. Proslave so bile prepuščene iniciativi, pripravljenosti in sposobnosti samim kolektivom. Navadno so te proslave »odpravili« že pred prazniki, tako da so bili pravi prosti dnevi prepuščeni prostemu izživiljanju državljanov. Tako so ob teh dnevih, vsaj če je dopuščalo vreme, odhajali na kraje ali daljše izlete, obiskovali sorodnike, hodili na razne prireditve in se prepustili udobnemu počitku.

Ob letošnjem prvem maju se znova obuja vprašanje, če je tako praznovanje primerno. To pa sprico ugotovitve, da ima letošnji prvi maj posebna obležja sprico 10-letnice družbenega upravljanja in sprico 15-letnice osvoboditve. To narekuje, da ob letošnjih prvomajskih praznikih moramo vendarle organizirati značajnejšo skupno manifestacijo naših delovnih uspehov. Delovni ljudje bi si na ta način dali večjega duška in bi s skupno manifestacijo dostojneje počastili ta veliki zgodovinski dogodek na važni etapi naše nove poti v svobodni domovini.

Velik entuziazem in revolucionarni zagon, ki nas je spremljal prva leta po vojni, nam je nehoti izoblikoval take manifestacije z velikimi povorkami v več središčih, zlasti v republiškem merilu. Morda bi nekaj podobnega tudi letos, ob tej jubilejni obletnici, ustrezalo razpoloženju naših delovnih množic. To bodo gotovo pretresale razne družbene in politične organizacije v vsakem večjem kraju oziroma delavskem središču. Res je, da letošnje praznovanje narekuje večjega poudarka in da je poleg prostih izletov zelo uместna skupna manifestacija kot odraz skupne moči in skupnih uspehov delovnih rok.

Pred V. kongresom SZDL Jugoslavije

Povečali bomo članstvo

Delegat na V. kongresu SZDLJ v škofjeloški občini FRANC KRIZAJ doma iz Godešiča in zaposlen v železniškem transportnem podjetju v Ljubljani. Obrnil smo se na njega, da nam pove nekaj besed o delu SZDL v škofjeloški občini:

FRANC KRIZAJ

»Socialistična zveza v naši občini je pokazala v zadnjem času precejšnjo politično aktivnost, posebno po zadnjih volitvah. To krat so bili izvoljeni v odbore ljudje, ki so voljni delati. Seveda obstaja pa še vedno problem članstva SZDL, ki ga je sedaj le 59 odstotkov od vseh volilnih

upravičencev na področju občine. — Še posebno je to število nizko v Poljanski dolini. Zato smo si postavili nalogo, da najprej povečamo število članstva. Na pobudo osnovne organizacije SZDL na Trati je bilo razpisano tekmovanje, ki obsega razen političnega dela tudi povečanje števila članstva v osnovnih organizacijah SZDLJ. Rezultati tekmovanja so se že pokazali. Tako se je število članstva v Gostčah od prejšnjih 64 odstotkov povečalo na 86 odstotkov. V vasi Pevni pa se je število članov SZDL povečalo za 7 odstotkov. Opaziti je tudi večjo povezanost med krajevnimi odbori in osnovnimi organizacijami Socialistične zveze. SZDL je na vsem območju občine organizirala predavanja o zdravstvenem zavarovanju kmetov in o sodobnem socialističnem kmetijstvu.

Zbori volivcev, ki so bili pretekli teden so pokazali, da se ljudje precej zanimajo za gospodarsko problematiko v občini. — Tako so člani SZDL dali nekaj dorih predlogov pri sprejetju družbenega načrta za letos. Na pobudo Socialistične zveze je začel v naši občini izhajati tudi časopis enkrat mesečno, in sicer »Loški delavec«.

Lani so vaščani iz Godešiča, Rateč in Gorenje vasi zgradili 5 kilometrov vodovoda in tako s prostovoljnim delom prihranili 8 milijonov dinarjev.

Seveda tudi v škofjeloški občini nismo brez težav.

»Kako pa rešujete življenjski standard delavcev v občini?»

»V Poljanski dolini gradimo več industrijskih objektov, ki bodo v nekaj letih zaposlili preko 700 delavcev. Prav na ta način bomo koristno zaposlili odvisno delovno silo. Vso skrb pa bomo posvetili tudi kmetijski proizvodnji, ki še ni sodobna in še nima dovolj tehničnih pripomočkov.

Letos bomo v škofjeloški občini končali tudi 108 družinskih in samskih stanovanj, na novo pa bodo letos začeli graditi 115 stanovanj, ustanovili bomo tudi razne servise itd.«

V. R.

V prvem četrtletju nad planom

Minilo je prvo četrtletje. Gospodarske organizacije zbirajo podatke o doseganju uspehu. Letošnji proizvodni načrti so malone povsod znatno večji od lanskih in je njihovo izpolnjevanje še posebno velik uspeh. Toda večina naših podjetij, kot je slišati ob prvih izjavah, je svojo obveznost izpolnila, marsikje pa tudi visoko prekoračila.

Med prvimi so poslali poročilo o letošnjem četrtletju iz tovarne Elan v Begunjah. Proizvodni načrt, ki je za 44

odstotkov večji kot lani, so v prvem četrtletju prekoračili za 0,5 odstotka. V tem času so izdelali 390.365 kg izdelkov več kot v istem obdobju lani.

Se večji uspeh je zabeležil kolektiv Gorenjskega tiska. Proizvodni načrt v prvih treh mesecih so presegli za 9 odstotkov, oziroma povečali proizvodnjo v primerjavi z istim obdobjem lani kar za 55 odstotkov.

Podobne uspehe pričakujejo tudi v drugih kolektivih.

-l. e.

Reporterjevi obiski v Preddvoru, Olševku in Cerkljah

Prostori, prostori...

MRZLA DVORANA

PREDVOR — Ko smo bili zadnjič v Preddvoru, smo obiskali tudi predsednika tamkajšnjega Kulturno umetniškega društva tovariša Ignaca Šenka. Takole je pričel pripovedovati:

»Dom kulture v Preddvoru skoraj ni uporaben za nobeno prosvetno dejavnost, kar je dvorana premrzla in zato v sezoni ne moremo nič kaj dosti napraviti. Sedaj imamo še težave kam bi namestili televizor, saj zato nimamo niti primernega lokala. Se to moram povedati, da smo imeli zadnjič premiero igre »BABILONSKI STOLP«, ki jo je naštudivala domača igralska družina, pa je bil kaj žalosten pogled v dvorano, kjer je bilo samo 57 gledalcev.»

V pogovor je posegel tudi ravnatelj osemletke v Preddvoru tovariš Anton Logar. On pa nam je župal tole:

»Tudi mi imamo težave s šolskimi prostori. Obljubili so nam, da bodo že prihodnje leto začeli z gradnjo nove šole v Preddvoru, pa je menda vse skupaj padlo v vodo, ker Občinski odbor zato ni predvidel nikakršnih sredstev v letošnjem družbenem načrtu občine. Prav zaradi pomanjkanja prostorov, saj je naša šola v Preddvoru stara že sto let, sploh ne moremo uvesti sodobnega pouka. Tako kaže, da bomo morali čakati na pričetek gradnje vsaj še tri leta.»

»Kaj pa telesno vzgoja, nas je še zanimalo?»

»O tej dejavnosti v Preddvoru sploh ne moremo govoriti, ker je le-ta spet vezana na prostore. Imamo društvo Partizan, ki je samo na papirju, registrirano imamo tudi smučarsko in namiznoteniško sekcijo, vendar vse spi spanje pravičnega.»

VS SE BO PODRLLO

OLŠEVK — Kako imajo urejeno družbeno življenje v vasi ne daleč od Preddvora v Olševku, smo se zanimali pri ravnatelju tamkajšnje osnovne šole. Spet so bili na vrsti prostori. Tudi tu jih tarejo približno iste težave kot v Preddvoru, morda še malo večje, ker sploh ne smejo v dvorano, je menda trenutno v takem stanju, da se bo kmalu vse skupaj podrllo. Zato je tudi prepovedan vstop v ta dom in seveda s tem tudi vsaka kulturno prosvetna dejavnost.

Nikogar pa ni, tako nam je povedal ravnatelj osnovne šole, ki bi prispeval vsaj nekaj sredstev za popravilo doma.

Druge večja težava v Olševku pa je pomanjkanje stanovanj za učitelje. Domačini so obljubili, da bodo sami precej prispevali za gradnjo stanovanjskega bloka, vendar jim Občinski ljudski odbor do danes še ni odobril nikakršnih sredstev. Na zadnji seji šolskega odbora so sklenili, da bodo vseeno zaprosili za odobritev lokacije, za gradnjo stanovanjskega bloka. Drugače pa je v tej vasi pod Krvavcem dovolj mladine, ki ima voljo do dela, samo možnosti pa ni za to.

BOLJŠE STANJE

CERKLJE — Oglasili smo se tudi v Cerkljah. Pot nas je najprej vodila skozi velika vrata osemletke, kjer smo najprej srečali profesorja Andreja Kalana. On nam je pripovedoval o delu pionirske zadruge na osemletki v Cerkljah:

»Na dan mladinskih delovnih brigad so učenci naše šole nabirali gnoj. Moram reči, da so bili marljivi, saj so ga nabrali okoli 25 ton v skupni vrednosti 70.000 dinarjev. Seve-

da so tu pokazali vse razumevanje tudi prav vsi cerkljanski kmetje, ki so mladim zadrugi komaj radi pomagali. Sedaj bomo v kratkem posadili nekaj semenskega krompirja in nekaj vrst žlahtnih jabolk. Vso zemljo obdelujemo strojno, tako da se naši učenci spoznajo s sodobno kmetijsko strojno obdelavo zemlje. Seveda bomo denar, ki ga bomo dobili za pridelani krompir in jabolka uporabili predvsem za poučne ekskurzije na sodobna kmetijska posestva.»

Ravnatelj osemletke v Cerkljah Jože Varl pa nam je povedal tudi tole: »V zadnjem času smo pripravili na šoli tečaj za mlade gospodinjice. Zelo aktivni so tudi naši mladi fotomaterji in vremenoslovci. Privlačimo pa tudi 4. številko našega časopisa »ODMEVI IZ POD KRVAVCA«.

KAJ NAM JE POVEDAL PREDSEDNIK KRAJEVNEGA ODBORA?

Predsednik Krajevnega odbora Cerklje tovariš JANEZ GLOBOČNIK pa nam je med drugim povedal tudi tole:

»Letos smo dobili iz občinskega proračuna še kar precej sredstev, in sicer 1.125.000 din. Te bomo uporabili predvsem za dokončno ureditev razsvetljave v Cerkljah, nadalje za pokopališče, popravili pa bomo tudi nekaj mostov. Letos se nam bo izpolnila tudi dolgoletna želja, in sicer bomo dobili novo avtobusno čakalnico in so sredstva za to že odobrena.»

Zanimalo nas je tudi kakšno stanje je s telesno vzgojo v Cerkljah. Ugotovili smo kaj žalostno sliko. Ze sam pogled na rokometniško igrišče, kjer so goli ležali polomljeni po tleh, nam je povedal vse. Znano je, da je bilo tu lani ustanovljeno športno društvo, vendar je tudi tu ostalo samo na papirju, čeprav je Svet za šport pri ObLO Kranj dal na razpolago nekaj sredstev za razvoj športa v Cerkljah. Kaže, da ni bilo nikogar, ki bi ta sredstva znal koristno porabiti. Edino dobro delajo v strelski družini in pri avto moto društvu.

Precej je razgibano tudi kulturno življenje, zlasti je zelo aktivna dramska sekcija. — V zadnjem času so vaščani zbrali 270.000 dinarjev, da so lahko nabavili televizor. Vsak teden pa imajo tudi v Cerkljah k okviru Delavske univerze kakšno zanimivo predavanje.

»Zakaj ni v Cerkljah več turističnega društva, to zanima marsikatero tamkajšnje prebivalca. Društvo bi lahko poskrbelo za lepši izgled kraja, ki je močno obiskovan, odkar je potegnena žičnica na Krvavec. Kaj žalosten je pogled na zelo slabe ometane zgradbe ob cesti do žičnice. Vsekakor bo treba tu nekaj ukreniti, ker to meče na naš turizem zelo slabo luč. Milan Živković

beležka

POHIŠTVO NA DEŽJU

Od našega bralca iz Lipnice smo pred dnevi prejeli dopis z naslednjo vsebino:

»Tovariš Bodičar! Če imaš kaj časa, Te vabim, da si v Lipnici pri Kropi ogledaš pohištvo, obleko, knjige in druge osebne potreščine, last matičarja Ivana Kramarja, ki ležijo pred obra-

tom tovarne Iskre v Lipnici in so s ceste, ki vodi iz Podnarta v Krope, dobro vidne. Kramar — star partizan — leži v bolnišnici, vodja obrata (obrat je v rekonstrukciji) Damjan Hafner pa je medtem postavil vse njegove stvari le slabo zavarovane (glej sliko) ven na dež.»

Veseli me arhitektura

Namesto dosedanje mature, bodo morali učenci zadnjih letnikov šol II. stopnje že med šolskim letom izdelati samostojne domače naloge. Temo si bodo izbrali sami.

V zvezi s tem smo v naše uredništvo povabili na razgovor tudi dijakinjo IV. letnika kranjske Gimnazije BIBO STOKOVO, ki nam je odgovorila na nekaj vprašanj:

»Ali že vseskozi obiskujete Gimnazijo v Kranju?»

»Ne, osemletko sem naredila v Medvodah, medtem ko gimnazijo obiskujem v Kranju že četrto leto.»

»Ali ste član Zveze komunistov?»

»V ZKJ sem bila sprejeta letos januarja.»

»Zanima nas, kako ste sprejeli sklep Sveta za šolstvo LRS o ukinitvi obvezne mature?»

»Seveda smo sklep sprejeli vsi z velikim veseljem. Sedaj se bomo res lahko temeljito pripravili na tisto temo, za katero ima vsak posameznik največje veselje. S tem je tudi več možnosti, da lahko zaključni izpit opraviš bolj zanesljivo.»

»Kakšno temo pa ste izbrali vi?»

»Najbolj sem se navdušila za matematiko, in sicer bom obdelala razvoj in uporabo iracionalnih števil.»

»Kako pa so po vašem mnenju nad tem sklepom navdušeni profesorji?»

»Kaže, da ne preveč!«

BIBA STOK

»Kateri predmet pa vam razen matematike, najbolj ugaja?»

»Najljubša sta mi zgodovina in zemljepis.»

»In za kaj se boste odločili po končani gimnaziji in opravljenem zaključnem izpitu?»

»Študirat bom šla arhitekturo.»

»S čim pa se ukvarjate v prostem času?»

»Najraje plešem, igram odbojko in sodelujem v likovnem krožku.»

»Kateri film pa vam je bil doslej najbolj všeč?»

»To je bil sovjetski film Letijo žerjavi.»

»In za konec, kaj si trenutno najbolj želite v življenju?»

»Predvsem to, da bi uspešno opravila zaključni izpit in da bi me sprejeli na tehniško visoko šolo, oddelek za arhitekturo.»

M. Z.

Vrsta problemov pred plenomom

Kranj

V torek, 5. aprila popoldne, je bil v prostorih Občinskega sindikalnega sveta posvet zastopnikov vajenskih in industrijskih šol, ki ga je organizirala šolska komisija pri občinskem komiteju LMS Kranj. Ta posvet je bil zadnji pred plenomom, ki bo konec aprila. Na današnjem posvetovanju je najprej vodja podkomisije za vajence prebral referat o problemih v delavnicah. Poudaril je, da večkrat mojstri ne poznajo pravic, ki pripadajo vajencem ali pa tega namoma nočejo vedeti. To bi se moralo odpraviti s tiskanjem izvle-

kov zakonov, ki bi jih dobili vsi mojstri. Tudi po domovih in internatih se pojavljajo problemi, posebno pri odmerjanju prostega časa za vajence in učence. Prav bi bilo, da tudi ti sodelujejo pri sestavljanju pravilnika o hišnem redu.

O delu mladinskih aktivov v strokovnih šolah so nato poročali mladinci — zastopniki kranjskih vajenskih domov, Mlekarske šole, Vajenske šole za razne stroke, Trgovske šole in Industrijske šole »Iskra«. Iz poročil je bilo čutiti, da aktivni delajo, vendar se še pojavljajo napake, ki jih je večkrat težko odstraniti.

Posvetovali so se tudi o sprejemu novih članov v Ljudsko mladino.

Zr-

Zvedeli smo

Na nedeljski reviji zborovskih pesmi v Kamniku bo nastopilo nad 300 mladih pevcev iz osemletk kamniške občine. Domačin Jože Stare, predsednik KUD Svobode v Zalogu, je sam napisal dramo z naslovom »NAJLEPŠE JE DOMA«, ki jo tamkajšnji gledališčniki z uspehom uprizorjajo. Osemletko v Zalogu obiskuje 100 učencev. Prihajajo iz sosednjih vasi Lahovec, Vopovelj, Glinj in Cerkljanske Dobrave.

V Sloveniji je registriranih 45.000 motornih vozil. Preko pol milijona je koles, okrog 14 tisoč mopedov in 50.000 vprežnih vozil.

Solo v Preddvoru obiskuje 350 učencev, pouk imajo le v dveh za to primernih prostorih.

V Strmici na Gorenjskem živi moškar, star 94 let, ki še ni bil nikoli v Ljubljani.

V obrtnih gospodarskih organizacijah kranjskega okraja je bilo ob koncu 1959. leta zaposlenih 5933 oseb, od tega 917 vajencev. Skupno število zaposlenih je naraslo od leta 1956 do konca 1959 za 23 odstotkov, od tega v družbeni obrti za 40,1 odstotka, v zasebni pa za 6,4 odstotka.

USTANOVNI OBČNI ZBOR OO LMS

Martinj vrh

Minulo nedeljo so imeli na Martinj vrhu v Selški dolini ustanovni občni zbor osnovne organizacije LMS Martinj vrh. Temu pomembnemu dogodku je prisostvovalo tudi več mladinskih funkcionarjev, med katerimi je bil tudi predsednik OK LMS Zdravko Krvina, predsednik občinskega komiteja LMS Železniki in drugi. Zbrana mladina je dala precej predlogov za delo nove ustanovljene mladinske organizacije, tako da so po živahni razpravi sprejeli zelo obširni program dela. Organizirali bodo plesne vaje. Pripravili bodo razna predavanja, pomagali drugim organizacijam tega kraja, prosvetnemu društvu, šoli itd.

Gojitev in varstvo divjadi

Ziri

Lovska družina je imela v nedeljo, 3. aprila, redni letni občni zbor. Ugotovili so, da je bilo dosedanje delo uspešno. Dobre pogoje imajo predvsem za gojitev pernatih divjadi, to je fazanov in jerebic, ki jih doslej ni bilo v tem lovišču. Potrebno bo dokazati kmetom, ki se hudejejo nad škodo, ki jo napravijo

fazani na njivah, da je le-ta v primerjavi s koristjo, zelo majhna. Prihodnje delo bodo usmerili predvsem na gojitev in varstvo divjadi. Kraj bi imel od tega gospodarske koristi z možnostjo razvoja lovškega turizma.

Pohištvo na dvorišču

Tak prizor so te dni gledali prebivalci v Krašnovi ulici 6, zadaj za tovarno IBI v Kranju. Sinovi lastnice te hiše so v nedeljo, ko ni bilo podstanovke Terezije Radoš doma, izsiliili vse njeno pohištvo. Ko je odšla, je pustila lepo zaklenjeno, ko se je vrnila, pa je bilo vse njeno imetje na dvorišču, kjer ga je nekaj dni močil dež.

Ne glede na pravice, ki jih dajejo novi zakoni lastnikom stanovanjskih poslopij, je ta primer vzbudil splošno obsojanje. Kot pravi prizadeta Terezija, se je spor med njo in lastnikom hiše zaostril zaradi točkovanja oziroma nove najemnine. Podstanovka je zahtevala, da ji pokažejo izid točkovanja. Ker tega ni dosegla v hiši, se je obrnila na sodišče. To pa je vzbudilo med lastniki ogorčenje.

Prizadeta žena, ki je trenutno na bolezenskem dopustu oziroma ima omejeno 4-urno zaposlitev, se je zatekla za pomoč k raznim organizacijam. Tudi na sodišču je bila. Upamo, da bodo pristojni organi to ženo rahlega zdravlja zaščitili in ji zagotovili najnujnejše zavetišče.

-I. c.

DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN SPREJETA

Kamnik

V Kamniku so ta teden na skupni seji obeh zborov ObLO pretresali družbeni plan in proračun za leto 1960. Odborniki iz Komende so bili mnenja, da je 2 milijona dinarjev premajhen prispevek za gradnjo vodovoda Cerklje-Mengeš. Sklenili so tudi, da bodo povišali davek v trgovini na drobno in sicer od 2 na 3%. Razpravljali so o pripombah, ki so jih dali volivci na zadnjih zborih, nato pa so v celoti soglasno potrdili družbeni plan in proračun za leto 1960.

Drobne iz Žirov

Judoisti iz Alpine v Zireh so imeli 2. aprila svoj nastop v Idriji. Nastopa se je udeležilo 150 ljudi in je zelo uspel. V načrtu imajo še vrsto propagandnih nastopov v drugih krajih.

Društvo tabornikov »Zeleni Zirk« je v soboto in nedeljo v Sindikalnem domu priredilo predavanje »O taborniški organizaciji na splošno«. Hkrati s tem je bil tudi pogovor s starši, katerim so pojasnili življenje in delo njihovih otrok v taboru.

DPD Svoboda Ziri je v nedeljo, 3. aprila, pripravila obisk ljubljanske Drame. Fischerjevo predstavo »PROSTI DAN« so navzoči navdušeno sprejeli.

Istega dne so v Zireh odprli novo slaščičarno. Tak obrat so doslej v Zireh zelo pogrešali.

V počastitev mladinskih delovnih brigad je na predvečer praznika na Zirku gorel kres, okoli katerega so se zbrali predvsem žirovski taborniki.

Kam v nedeljo?

JESENICE — Jutri bodo Jeseničani v gledališču »Toneta Cufarja« ob 19.30 uri uprizorili ljudsko igro F. S. Finčgarja »DIVJI LOVEC«.

KRANJ — Danes ob 20. uri uprizori dramska družina Dijaškega doma iz Kranja Jepsa Kulundžiča »USODE«. V nedeljo ob 16. uri pa se bodo člani KUD Jezersko predstavili z igro Hansa Tiemaerja »MLADOST PRED SODIŠČEM«. Istega dne bo na igrišču Mladosti v Stražišcu s pričetkom ob 10. uri prvenstvena tekma slovenske rokometne lige za moške in sicer med rokometnimi kluboma MLADOST in KOPER. Predtekma bo ob 8.45 uri med RK MLADOST II. in RK SAVA. Ob 11.15 uri se bosta pomerili ženski rokometni ekipi in sicer domača MLADOST in SVOBODA iz Ljubljane.

Ob 10. uri bo v avli OLO prijateljsko srečanje med judoisti PARTIZANA iz Zagreba in TRIGLAVA iz Kranja. V nedeljo bodo v Stražišču zaključili s plesnimi vajami. Pričetek plesnega venča v domu Partizana bo ob 16. uri z zaključkom ob 22. uri.

GOLNIK — V nedeljo ob 10. uri bo rokometna tekma med RK MLADOST III. iz Kranja in RK STORŽIČ iz Golnika.

KRVAVEC — S startom ob 13. uri bo v nedeljo medklubsko tekmovalje v veslalomu. Prav tako bo v nedeljo ob 11. uri Sindikalno smučarsko prvenstvo Kranja.

SKOFEJA LOKA — Člani DPD »Svobode« iz Skofje Loke bodo danes ob 20. uri uprizorili prvič pripravljeni igro Pavle Golja »NEGULJICA«. Jutri dopoldne ob 10. uri in popoldne ob 16. uri bodo igro ponovili.

BUKOVA — Člani KUD Visoko gostujejo v nedeljo ob 16. uri v Bukovci in ob 19. uri v Zadravnem domu v Vodiceh s Frelihovo dramo »Vrnili se je«.

Lep uspeh

Pretekli mesec je kolektiv kranjske Mlečne restavracije zabeležil lep uspeh. V marcu so imeli prometa kar za milijon 715.000 dinarjev. Povedali pa so nam tudi, da obišče Mlečno restavracijo v Kranju na dan povprečno od 1.400 do 1.600 gostov, seveda med njimi največ šolske mladine. Prodajo največ vseh vrst jogurtov, potem brezalkoholnih pijač, sendvičev in toplih jedil.

Gospodarske vesti

● Pomen prodaje globoko hlajenih proizvodov stalno raste. V zahodnonemški trgovini na drobno se je v zadnjem letu povečalo število globoko hlajenih skrinj za 8000, tako da je sedaj skupno teh skrinj 27.000. V ZDA pa znaša zdaj v supermarketih (velike samopostrežne trgovine) delež globoko hlajenih proizvodov povprečno 4,5 odstotka celotnega prometa.

● Razvoj turizma v Črni gori. S planom za razvoj in napredek turizma v Črni gori v naslednjih petih letih so predvidene znatne investicije

ske naložbe za skoraj vse turistične kraje v tej republiki. Samo za Budvo je predvidena vsota 1,5 milijarde dinarjev. S tem bodo zgradili velik hotel, 8 vil, 6 paviljonov, razširili luko in zgradili tudi

● Razen modernizacije skopskega letališča in gradnje letališča v Ohridu nameravajo v Makedoniji graditi tudi novo civilno letališče za blagovni promet v okolici Strumice. V teh krajih pride lujejo namreč velike količine zgodnjega sadja in zelenjave in bi bilo primerno zagotoviti hitri letalski transport do velikih potrošniških središč v državi in tudi v državah srednje in severne Evrope.

Z razširjene seje UO Obrtne zbornice za okraj Kranj

Najti ustrezne organizacijske oblike

za servise stanovanjskih skupnosti - Perspektivni plan presežen že lani

V torek, 5. aprila po polдне je bila v dvorani Trgovinske zbornice Kranj razširjena seja Upravnega odbora Obrtne zbornice za okraj Kranj, ki je nadomeščala letošnji občni zbor zbornice. Razširjena seja se je razen članov UO udeležili še Tone Fajfar, predsednik Zveze obrtnih zbornic FLRJ, Leopold Potočnik, podpredsednik Obrtne zbornice LRS, dalje zastopniki OLO, Oblo Kranj in Železniki in nekaj zastopnikov družbenih in zasebnih obrtnih obratov.

Poročilo o delu obrtne zbornice za okraj Kranj in o stanju obrti v letu 1959 je na seji podal predsednik zbornice Janko Urbanc. Uvodoma je poudaril, da je vrednost proizvodnje in ostvareni narodni dohodek, prav tako pa tudi število zaposlenih, že v preteklem letu presegel predvidevanja perspektiv. plana za leto 1961. Ocena realizacije narodnega dohodka v obrti v kranjskem okraju za leto 1959 je 1.182.630.000 dinarjev, plan za leto 1960 1.357.563.000 dinarjev, medtem ko je perspektivni plan za leto 1961 predvideval v obrti le 906.830.000 dinarjev narodnega dohodka. Pri narodnem dohodku je torej perspektivni plan predvideval v letu 1961 v primerjavi z letom 1956 povečanje za 53,3 %, dejansko pa je narodni dohodek v primerjavi z letom 1956 že lani porastel za 100 odstotkov, medtem ko bo po planu za letošnje leto porastel v odnosu na leto 1956 že za 129 odstotkov.

Iz podatkov, ki jih je zbrala Obrtna zbornica, je razvidno tudi, da precej hitro raste tudi storilnost v obrti. Indeks celotnega dohodka in narodnega dohodka raste neprimerno hitreje kot indeks zaposlenih; pri tem pa je treba še upoštevati, da se število zaposlenih veča tudi pri administrativnem osebju, ki ne vpliva neposredno na proizvodnjo.

Dosedanje vlaganje investicij v obrti je zaostajalo za izpolnjevanjem ostalih postavk perspektivnega plana, vendar je bilo v skladu z dinamiko izpolnitve plana v petih letih. Za leto 1960 se je interes obrtnih gospodarstvenikov organizacij za investicijska vlaganja močno povečal. Podjetja so planirala za približno eno milijardo dinarjev investicij, vendar realizacija tako obsežnega programa niti glede na razpoložljiva sredstva niti časovno ni izvedljiva.

V poročilu in v razpravi so precej govorili tudi o stanovanjskih skupnostih, ki veliko razmišljajo o organizaciji najrazličnejših servisov. Treba bo razširiti nekatera vprašanja, je poudaril tov. Urbanc, predvsem kaj naj servisi delajo. Uredba o

ustanavljanju servisov stanovanjskih skupnosti je to vprašanje jasno opredelila, zdaj pa gre le še za ustrezne organizacijske oblike. Pogoj za organizacijo servisa mora biti jamstvo, da bo tak servis služil svojemu namenu in da je zagotovljena njegova rentabilnost. Tovariš Fajfar je v razpravi poudaril, da morajo servise ustanavljati komune in poskrbeti tudi za njihovo rentabilnost, ne pa stanovanjske skupnosti same.

V zadnjem letu je bil narejen precejšen korak naprej pri urejanju obratov živilske obrti. Zgrajena je nova pekarna v Trzinu, v Zireh in v Kropi; v Kranju je pekarna v gradnji, na Jesenicah predvidevajo, da jo bodo začeli graditi že letos, v Bohinju pa pripravljajo načrte. Tudi v mesarski stroki pripravljajo nekatere večje preureditve. V Radovljici je v gradnji nova klavnica. Načrti za rekonstrukcijo klavnice v Kranju so tudi že odobreni. Klavnico so uredili tudi v Bohinju, v Železnikih pa imajo že pripravljene načrte. Potrebe po ureditvi klavnice so precej pereče tudi na Jesenicah in v Skofiji Loki.

O obrteh, ki služijo predvsem za potrebe kmetijskega gospodarstva, tudi v zadnjem letu ni bilo opaziti nobenega napredka. Prav tako je bilo vzadnjem letu malo narejenega za razvoj obrti, ki služijo potrebam turizma. Iz sredstev okrajnega investicijskega sklada bo urejena avtomehanična delavnica na Bledu, manjša sredstva pa so bila vložena v izpolnitev nekaterih storitvenih obratov v Bohinju. Perspektivni program razvoja turizma v Bohinju in v Zgornjesavski dolini predvideva nove kapacitete v pekarski, mesarski, brivski in avtomehanični stroki. Kapacitete v proizvodnji predmetov spominske in uporabne vrednosti za turiste bi bilo možno povečati z razširitvijo Lesno-galanterijskega obrata na Jesenicah, kjer bi lahko zaposlili predvsem žensko delovno silo.

Številni člani UO in gostje so v razpravi govorili o izobraževanju obrtnih delavcev, o nagrajevanju po učinku, o nalogah in vlogi zbornice, o organizaciji servisov itd.

Stanovanje s predplačilom

Zbiranje sredstev državljanov za nova stanovanja - Prvi začetki na Jesenicah - Po okrajnem posvetovanju še posvetovanje v okviru občin

V Kranju je bilo v sredo celodnevno posvetovanje o uveljavljanju nove stanovanjske zakonodaje. Predstavniški ljudski odbor in zainteresirani gradbeni podjetji so se pomenili o nekaterih zadevah in novih odnosih, ki nastajajo sprito vsestranskega razvoja in še posebno po izidu novih zakonov, ki usmerjajo našo stanovanjsko politiko. Na posvetovanju je sodeloval tudi sekretar za urbanizem in komunalne zadeve pri Izvršnem svetu Slovenije tovariš Milko Goršič. Poročili o teh vprašanjih sta uvidoma podala načelnik tajništva za gospodarstvo pri OLO Ciril Ulčar in predsednik Sveta za gradbene in komunalne zadeve ing. Franc Vršanek. Sprejeli so nekatera enotna stališča in priporočila za praktično uveljavljanje sedanjih, novih predpisov po naših občinah. Predstavniški odbor in sprejeli tudi priporočilo, da bodo še v aprilu sklicali podobna posvetovanja v okviru občin. Tam bodo razpravljali s predstavniški podjetji, sindikalnih organizacij, Socialistične zveze in s predstavniki drugih organizacij in ustanov. Čez dva ali tri mesece pa bodo, kot so izrazili željo oziroma potrebo, sklicali znova tako posvetovanje v okrajnem merilu, kajti uveljavljanje novih predpisov in zakonov je tako različno in celo v nekaterih primerih nejasno, da je nujno posvetovanje v širšem krogu.

Letos 1398 stanovanj

Program letošnje stanovanjske izgradnje kaže, da bo v okraju zgrajeno skupno 1398 novih stanovanj, garsonjer in stanovanjskih sob. Za to gradnjo je predvidenih skupno 2 milijardi in 360 milijonov dinarjev. Toda sredstva se ob novih predpisih v stanovanjskih skladih zmanjšujejo in jih bo treba iskati neposredno od državljanov, katerim so bil dana v obliki večjih osebnih dohodkov. Prejšnji dve leti so v skladih za stanovanjsko gradnjo ostajale velike neporabljene vsote. Tako so predlanskim prenesli v te sklade okroglo 500 milijonov neporabljenih v prejšnjem letu, lani pa celo 850 milijonov dinarjev. Toda v letošnji sklad so prenesli samo še 115 milijonov. Z novimi predpisi, ki so stopili v veljavo letos, pa se bistveno menja vir dohodkov za stanovanjsko gradnjo. O tem vprašanju so na posvetovanju tudi največ govorili.

Možnosti za izbiro

Na splošno so na posvetovanju ugotovili, da je med ljudmi precej zanimanja za sodelovanje pri stanovanjski gradnji oziroma pripravljenosti, da prispevajo lastna sredstva. Posamezniki nudijo po 300, 400 ali več tisočakov, da bi prišli do stanovanja. O tem so poročali udeleženci z Jesenic, iz Radovljice, Skofje Loke in Kranja. Toda doslej, kot so ugotovili, še nikjer pravzaprav niso uredili, da bi interesom zagotavljali stanovanja na tak način. Prvi začetek je na Jesenicah. Tamkajšnji Zavod za stanovanjsko gradnjo, oziroma Občinski ljudski odbor, je sklenil že 24 pogodb z interesi za predplačilo na stanovanjsko pravico. Posamezniki so vplačali 300 oziroma 400 tisoč din (dve vrsti stanovanj) in si s tem zagotovili stanovanje v bloku, ki bo kmalu vseljivo. Predplačilo bodo seveda dobili povrnjeno, oziroma bodo za določeno dobo plačevali manjšo najemnino. Na Jesenicah je ta način predplačila vzbudil med delavci veliko zanimanje in upajo, da bodo ob prvih licitacijah za nova stanovanja imeli veliko interesentov, ki bodo pripravljeni vplačati predplačilo, da bi si v doglednem času zagotovili stanovanje.

Mimo odkupa stanovanjske pravice pa je še več drugih možnosti za pritegnitev zasebnih sredstev za stanovanjsko gradnjo. Tako na primer je možen

nakup stanovanj s plačilom celotne gradbene vrednosti ali pa s soudeležbo pri najetju posojila iz stanovanjskega sklada. Prav tako je možna zadržna gradnja in možnost predplačila oziroma odkup stanovanja v podjetju, ustanovi ali zavodu. Med vsemi temi možnostmi pa so na posvetovanju menili, da je najprimernejša oblika predplačila na stanovanjsko pravico, kar že uveljavljajo na Jesenicah. To je najenostavnejši način, da si interesi zagotovijo stanovanje in da hkrati že vnaprej prispevajo določen delež za gradbene potrebe. Priporočili so, da tak način zbiranja sredstev uvedejo podjetja, sindikalne organizacije itd.

Gorenjska dolga vas

Najbolj živahna je bila razprava o individualni in združni gradnji. Naši ljudje nimajo radi blokov, so poudarjali nekateri in zagovarjali zlasti združno gradnjo. Res je, da ima na Gorenjskem individualna gradnja močno tradicijo in da je tudi v sedanjih pogojih zelo razvita. Samo v kranjski in jeseniški občini so lani dali 447 dovoljenj za gradnjo privatnih hišic, predlanskim pa 385 takih dovoljenj. Zlasti je to razvito v okolici Kranja. Zagovorniki združne in privatne gradnje so dokazovali predvsem ekonomsko prednost te oblike. Iz podatkov letošnjega načrta stanovanjske gradnje se namreč vidi, da je individualna gradnja malone polovico cenejša. Tako kaže, da stane kvadratni meter stanovanjske površine v družbenem sektorju 33 tisoč 600 din, v združnem 21.000 dinarjev in v privatnem le 15.500 dinarjev.

Vendar je to le ena stran medalje. Res je, da individualna gradnja hudo zastruje razne komunalne težave in povzroča ogromne stroške z drugimi ureditvami, ki jih je treba prej ali slej tem stanovalcem zagotoviti. Prav tako ta gradnja ruši vse urbanistične načrte in spreminja celotno Gorenjsko v »dolgo vas«, kar se bo v prihodnjem razvoju naših industrijskih središč, kakor tudi ostalih turističnih krajev, brez dvoma hudo maščevalo. Zato so na posvetovanju sprejeli skupno priporočilo, da se do individualnih graditeljev zavzamejo strožja merila oziroma nadzor. Pri tem so govorili tudi o stanovanjskih združenjih. Obstojim združenjem bodo pomagali, da izpolnijo svoje obveznosti do članstva. Toda pri nadaljnjem

razvoju te vrste stanovanjske gradnje so priporočali močnejše zadruge v kolikor bo zadržna oblika sploh primerna in zaželjena.

Na posvetovanju so se prav tako strinjali s stališčem, da je treba v občinah razvijati stanovanjske sklade kot samostojne ekonomske enote, da je treba usmerjati stanovanjsko gradnjo k večjim, strnjanim gradiliščem, kjer je možna racionalnejša organizacija dela in uporaba mehanizacije.

-I. c.

Novela zakona o kazenskem postopku in mladoletniki

(Nadaljevanje in konec)

Osnovno sodišče za mladoletnike je senat za mladoletnike pri okrajnem sodišču. On namreč sodi na prvi stopnji o kaznivih dejanjih mladoletnikov, za katere je predpisana kazen strogega zaporu do pet let ali kakšna milejša kazen. Vidimo torej, da je pristojnost okrajnih sodišč v primeru mladoletnikov razširjena. Predvsem je tak način ureditve pristojnosti vsekakor praktičen. Senat za mladoletnike okrožnih sodišč sodijo na prvi stopnji o kaznivih dejanjih mladoletnikov, za katere je predpisana hujša kazen kot 5 let strogega zaporu, na drugi stopnji pa odločajo o pritožbah zoper odločbe senata za mladoletnike okrajnega sodišča in še v nekaterih drugih zadevah.

Pri uvedbi postopka zoper mladoletnika je treba omeniti, da novela zakonika o kazenskem postopku odstopa od obveznega uvajanja postopka, in sicer za kaznivja dejanja iz pristojnosti okrajnega sodišča. V teh primerih lahko namreč javni tožilec odloči, da ne bo uvedel kazenskega postopka, čeprav so dokazi, da je mladoletnik storil kaznivo dejanje, če glede na naravo kaznivga dejanja in okoliščine, v katerih je bilo storjeno ter glede na mladoletnikovo prejšnjo življenje in njegove osebne lastnosti spozna, da postopek zoper njega ne bi bil smotern. Za ugotovitev teh okoliščin pa lahko javni tožilec zahteva sporočila od mladoletnikovih staršev, skrbnika ter od drugih oseb in ustanov. Prav tako pa lahko zahteva mnenje o smotrnosti postopka zoper mladoletnika tudi od skrbstvenega organa. Za proučitev mladoletnikove osebne lastnosti sme javni tožilec pred odločitvijo o uvedbi postopka poslati mladoletnika v sporazumu s skrbstvenim organom v prehodni dom ali zavod za preučevanje ali vzgojo, vendar najdlje za mesec dni. O tem, da ni uvedel postopka, obvesti javni tožilec skrbstveni organ in oškodovanca ter jima tudi sporoči razloge. Ta dva pa lahko zahtevata v osmih dneh od senata za mladoletnike okrožnega sodišča, naj odloči o uvedbi postopka.

Novost je tudi v tem, da v primeru kaznivga dejanja, za katerega se storilec preganja na predlog ali na zasebno tožbo, uvede postopek zoper mladoletnika javni tožilec.

Namesto poizvedb in preiskave imamo pri mladoletnikih pripravljani postopek, ki mora biti čimbolj enostaven in hiter. Uvedbo postopka zahteva javni tožilec praviloma pri sodniku za mladoletnike okrajnega ali okrožnega sodišča, glede na to, katero od teh dveh sodišč je pristojno soditi mladoletnika. Lahko pa zahteva javni tožilec, naj opravijo pripravljani postopek pooblaščen organi za notranje zadeve, če je to smoterno.

V teku pripravljalnega postopka sme organ, ki vodi ta postopek, odrediti, naj se mladoletnik med pripravljalnimi postopkom odda v prehodni dom, v vzgojni ali kakšen podoben zavod, postavi pod nadzorstvo skrbstvenega organa ali izroči drugi družini, če je to potrebno, da se mladoletnik izloči iz okolja, v katerem je živel, ali da se mu zagotovi pomoč, varstvo ali nastanitev. Možno je tudi zoper mladoletnika odrediti pripor, vendar je to izjemna mera. V primeru odreditve pripora, morajo biti podani tudi splošni priporni razlogi.

Če javni tožilec med pripravljalnimi postopkom spozna, da ni podlage za postopek zoper mladoletnika, ne more sam ustaviti

postopka. On mora to predlagati sodniku za mladoletnike. O predlogu za ustavitev postopka obvesti javni tožilec tudi pristojni skrbstveni organ. Če se sodnik za mladoletnike ne strinja s predlogom javnega tožilca, zahteva o tem odločitev senata za mladoletnike višje sodišče.

Že omenjena rešitev, da se kazni in zavodski ukrepi smejo izreči mladoletniku samo na glavni obravnavi, drugi vzgojni ukrepi pa se smejo izreči tudi na seji senata, je opravičljiva zlasti iz razloga, ker glavna obravnava zoper mladoletnika niti ni vedno potrebna niti smotna. Prav tako je včasih lahko pristojnost mladoletnika na glavni obravnavi negativna za njegovo osebnost, zato se je treba glavni obravnavi izogniti, kjer je možno. Treba je imeti v vidu okolnost, da je predsednik senata, ki sodi mladoletniku, vodil pripravljani postopek ter pozna mladoletnika in okoliščine, v katerih je bilo kaznivo dejanje izvršeno. Nadalje je senat pristojen, da izreče brez glavne obravnave le vzgojne ukrepe.

Kot dosedANJI zakonik o kazenskem postopku, tako tudi njegova novela določa, da se javnost vselej izključi, kadar se sodi mladoletnik. Senat sme dovoliti, da so na obravnavi navzoče osebe, ki se ukvarjajo z varstvom in vzgojo mladoletnikov ali z zatiranjem mladoletniške kriminalitete ter znanstveni delavci. Lahko pa senat odredi med obravnavo, da se zasedanja odstranijo vse ali posamezne osebe, izjemši javnega tožilca, zagovornika in predstavnika skrbstvenega organa. Senat tudi lahko odredi, da se mladoletnik med izvedbo posameznih dokazov ali med govorom strank odstrani z zasedanja.

Po splošnih pravilih pritožba zadrži izvršitev odločbe. V postopku zoper mladoletnika pa se nekoliko odstopa od tega načela. Pritožba zoper sklep, s katerim je mladoletniku izrečen zavodski ukrep ali oddaja v disciplinski center, zadrži izvršitev sklepa, če sodišče v soglasju z mladoletnikovimi starši ne odloči drugače. To se bo uporabljalo za tiste primere, kjer je treba mladoletnika takoj vzeti iz sredine, ker bi nadaljnje bivanje mladoletnika v tem okolju do pravomočne sodne odločitve lahko imelo zanj škodljive posledice.

Z ozirom na določilo, da sodišče, ki je izdalo na prvi stopnji sklep o vzgojnem ukrepu, lahko nadomesti ukrep strožje ga nadzorstva ali zavodski ukrep s kakšnim drugim takim ukrepom, če samo spozna, da je to potrebno, ali če to predlaga javni tožilec, upravniki zavoda ali skrbstveni organ, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom, je tudi določeno, da uprava vzgojnega zavoda ali vzgojnega pobojševalnega doma, v katerem je mladoletnik, mora vsakih 6 mesecev poročati sodišču, ki je izrekel vzgojni ukrep o mladoletnikovem obnašanju. Sodnik za mladoletnike tega sodišča lahko tudi sam obiskuje mladoletnike v vzgojnem zavodu ali v vzgojnem pobojševalnem domu. Če pa je izrekel sodišče strožje nadzorstvo staršev ali skrbnika, ni pa odredilo nadzorstva skrbstvenega organa, lahko zahteva sodnik za mladoletnike sporočilo od tega organa, kako starši oziroma skrbnik nadzorujejo mladoletnika.

To so bistvene novosti v noveli zakonika o kazenskem postopku glede postopka zoper mladoletnike, ki bodo vsekakor mnogo pripomogle k pravilnemu obravnavanju mladoletniškega kriminala.

JANEZ V KINU ZA 50 DINARJEV

1958

1959

1960

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Prodano dobro ohranjeno kosi-
silnico z žetveno napravo. Na-
pravo. Naslov v oglašnem od-
delku 1177

Hišo, 20 minut od železniške
postaje Podnart s par hektari
zemlje in gozdom ugodno pro-
dam. Naslov v oglašnem od-
delku 1236

Ugodno prodam motor BMW
250 ccm. Partizanska 23, Tržič
1237

Ali hočete 10.000 din. Nič dru-
gega ni treba storiti, kakor po-
zanimati se, kdo odstopi eno-
sobno stanovanje (sobično in ku-
hinjo) starejšima zakoncem
brez otrok, ves dan službeno od-
sotna. Stanovanje je lahko tudi
do 4 km iz Kranja. Lastnik sta-
novanja dobi poleg tega še
40.000 din nagrade. Ponudbe od-
dati v oglasni oddelček pod »Ze-
le nižno« 1245

Prodano kravo, ki bo v krat-
kem teletila. Ljubno 4, Podnart
1246

Prodano motorno kolo TMZ.
Naslov v oglašnem oddelku 1257

Prodano ali dam v najem po-
sestvo vseh kultur z gospodar-
skim poslopjem. Sušnik Neža,
Slatna 11, Begunje na Gorenj-
skem 1276

Prodano motor DKW 350 ccm
v zelo dobrem stanju. Stara Lo-
ka 65, Škofja Loka 1277

Prodano moško italijansko ko-
lo. Praše 22, Kranj 1278

Prodano 6 m³ lesa za ostrežje
— dolžina 9 m. Kokrica 118 1280

Prodano kravo 8 mesecev bre-
jo, po tretjem teletu, dobro mle-
karico. Voklo 9, Senčur 1281

Prodano Colibri zelene barve s
prevoženimi 2000 km. Naslov v
oglašnem oddelku 1282

Prodano malo rabljen vzdržljiv
levi štedilnik in voz zapravlji-
ček v dobrem stanju. Naslov v
oglašnem oddelku 1283

Iskreno se zahvaljujem Držav-
nemu zavarovalnemu zavodu za
izplačano vsoto pri nezgodnem
zavarovanju. R. J. Poljščica 1284

Ugodno prodam moško Rogo-
vo kolo in rezervne avtomobil-
ske dele za Fiat 1100. Rozman,
Poljščica 3, Podnart o 1285

Prodano bel zgodnji krompir,
slamo in elektromotor 3,5 KM s
kablom. Zg. Brniki 79, Cerklje
1286

Prodano francosko žensko ko-
lo »Avtomoto«. Naslov v oglaš-
nem oddelku 1287

Topolino B, odlično, prodano.
Ogled v nedeljo dopoldan. Parti-
zanska 28, Kranj 1288

Prodano čistokrvnega volčjaka,
lanski mladič, psica in utico. Na-
slov v oglašnem oddelku 1289

Prodano ali zamenjam enodru-
žinsko hišico z vrtom. Zelina na
Gorenjsko. Naslov v oglašnem
oddelku 1290

Prodano NSU Primo 175 ccm,
skoraj novo. Naslov v oglašnem
oddelku 1291

Prodano moped Colibri v do-
brem stanju, s ščitnikom. Naslov
v oglašnem oddelku 1292

Prodano novo motorno kolo
»Galeb«. Hren Franc, Planina 17,
Kranj 1293

Naprodaj pes volčjak, star 10
mesecev. Benedikova 12, Straži-
šče, Kranj 1294

Prodano več vrst novih kopit
po 100 din. Rišpete les za škor-
je, nove škorje boks št. 39 in
čevlarsko orodje. Cena nizka.
Markelj, Ljubno 35, Podnart
1295

Prodano gozd 2300 m². Valbur-
ga 14, Smlednik 1296

Prodano po zelo ugodni ceni
»Vespo«. Naslov v oglašnem od-
delku 1297

Prodano polovico nedograjene
biše in del vrta. Razdelitev je
navpična. Ločen vhod in stopni-
šče. Valant Ivan, Lesce 112 1298

Prodano zazidljivo parcelo v
bližnji okolici Kranja. Naslov v
oglašnem oddelku 1299

Prodano moped HMV in Puch
original. Kranj, Ljubljanska ce-
sta 3 1300

Plemenskega vola prodano. No-
vake pri Golniku 1301

Prodano italijansko motorno
kolo NSV Viktoria 50 ccm, do-
bro ohranjen. Ogled samo po-
poldan. Orehovlje 2, Predoslje
pri Kranju 1302

Prodano razno pohištvo. Pod-
goršek Leni, Zlato polje 6, Kranj
1262

Prodano žensko italijansko ko-
lo. Poizve se pri frizerju na
Savskem bregu, Kranj 1303

Prodano okrog 1000 kg sena in
otave. Godešič 53, Škofja Loka
1304

Prodano NSU Primo. Kokri-
ca 60, Kranj 1305

Prodano motorno kolo Tomos
Galeb 150 ccm. Zasavska 22,
Kranj 1306

Prodano Puch roller. Planina
št. 26. Ogled v nedeljo dopoldne
1307

Štedilnik, emajliran, poceni
prodano. Naslov v oglašnem od-
delku 1307

Prodano odlično ohranjeno Ve-
spo tip 1954, nov motor. Ogled
od 14. ure dalje. Stražišče, Sol-
ski blok 1308

Prodano družinsko stanovanje
s posebnim vhodom in vrtom v
Škofji Loki. Naslov v oglašnem
oddelku 1309

Zazidljivo parcelo v Kranju,
poleg Gregorčičeve ulice, pro-
dam. Naslov v oglašnem oddelku
1310

Prodano motorno kolo DKW
350 ccm v brezhibnem stanju. —
Češnjica 17, Podnart 1311

Prodano žensko italijansko
kolo. — Naslov v oglašnem od-
delku 1312

Prodano Vespo. Franc Mravlja,
Škofjeloška 10, Gaštelj, Kranj
1313

Prodano dele za Vespo ali
Lambretto — odprto, Naslov v
oglašnem oddelku 1314

Prodano NSU Primo V. 175 ccm,
registrirano. Naslov: Gašperič,
Kropa 72 1315

Prodano smrekov, hrastov, li-
pov, posekan in razžagan les,
zaradi plačila gozdne takse. Ma-
rija Tavčar, Posavec 12, Podnart
1316

Kupim enodružinsko stanova-
nje ali majhno hišico. Plačam
tako ali po dogovoru. Naslov v
oglašnem oddelku 1317

TRI mlade neizkušene gospo-
dične, vesele, dobre srca, išče-
jo zaradi pomanjkanja znanstva,
inteligentnega in dobro situira-
nega zakonskega druga, po mož-
nosti z lastnim prevoznim sred-
stvom. Pismene ponudbe oddati
v oglasni oddelček Glasu Gorenj-
ske pod: Marjetica, Vijolica in
Potočnica 1318

Kranj-Koper: Dvosobno stano-
vanje, garaža, v novih blokih v
okolici Kopra, zamenjam za tro-
sobno ali enako v Kranju. —
Naslov v oglašnem odd. 1319

Uslužbenka išče prazno ne-
opremljeno sobo v Kranju ali
bližnji okolici. Nudi 10.000 din
nagrade. Naslov v oglašnem od-
delku pod »Maj« 1320

Inteligentni moški, samski,
iščem neopremljeno sobo v Kra-
nju. Plačam dobro in za leto
vnaprej. Naslov v oglašnem od-
delku pod »Pomlad« 1321

Dve dekleti, stari 24 do 26 let,
bi pomagali v gospodinjstvu, po
možnosti v mestu ali bližnji
okolici Kranja. Naslov v oglaš-
nem oddelku 1322

Sprejemno sobarico. Prehodni
mladinski dom Predvor 1323

Kuharico, samostojno, in ku-
hinjsko pomočnico za bufet
sprejme takoj »Delikatesa« 1324

Komisija za delovna razmerja
pri Grosističnem trgovskem po-
jetju »Živila« Kranj, razpisuje
3 delovna mesta za spremlje-
valce avtomobilov 1325

TVD »Partizan« — Stražišče
sprejme hišnika. Pogoji: Zame-
njava stanovanja. Plača po do-
govoru. Pismene ponudbe po-
slati na naslov: TVD »Partizan«,
Stražišče 1326

Planinsko društvo Križe
sprejme v službo za »Go-
stičke pri Povšnarju« v
Kokri POSLOVODJA ali
POSLOVODKINJO — ve-
ščega gostinskih poslov.
Samsko stanovanje. Na-
stop službe takoj 1327

Iščem žensko. Ostalo po do-
govoru. Naslov v oglašnem od-
delku 1328

Šivilja gre šivat na dom v po-
poldanskim urah. Naslov v oglaš-
nem oddelku 1329

Iščem fanta in dekle za pomoč
na kmetiji. Ostalo po dogovoru.
Senčur 239 1330

Iščem žensko, ki bi v dopol-
danskem času pazila na otroke.
Stanovanje v hiši. Ostalo po do-
govoru. Naslov v oglašnem od-
delku 1331

Prekličujem mesečno avtobus-
no vozovnico. Predvor-Kranj
za april. Ivan Lombar 1332

Prekličujem št. bl. 44089, izda-
nega v Komisiji trgovini Kranj
dne 2. aprila 1960. Alojz Stru-
kelj, Sempeter, Gorica

Božo Bašelj prekličujem bese-
de, ki sem jih izrekel tov. Janku
Rozmanu dne 30. marca 1960 v
Bohinju. Božo Bašelj, Kokrica,
Kranj

Starinski kovan denar, spo-
minske medalje, vsakovrstne,
iščem. Naslov v oglašnem od-
delku 1335

Pokrov od dinama pri mo-
torju sem izgubil na poti Kranj
— Begunje — Radovljica. Prosim
vrniti v gostilno Marinšek,
Naklo. 1336

Našla je aktovko s pelerino
in usnjenimi rokavicami. Je-
zerska cesta 33, Kranj. 1337

Kuhinjsko orodje, rabljeno, v
dobrem stanju ugodno prodano.
Naslov v oglašnem oddelku. —
1338

Prodano globok otroški voziček
bele barve. Stirn, Jenkova 10,
Kranj 1349

Prodano italijanski moped na
3 prestave, 4 taktini motor. Vi-
dic Alojz, Zg. Dobrava 15 pri
Kropi 1350

objave

Na osnovi Tarifnega pravilnika
Železarne Jesenice za leto 1959
člen 62

pozivamo

vse delavce in uslužbenice, ki so
prekinili službeno razmerje v le-
tu 1959, da dvignejo delež
dobička.

Skladno s členom 54 Tarifnega
pravilnika so na delež dobička
upravičeni vsi delavci in usluž-
benici:

a) ki so bili v letu 1959 zapo-
sleni najmanj 6 mesecev in jim
je delovno razmerje prenehalo
zaradi njihove odpovedi;

b) delavci in uslužbenici, ki so
bili v l. 1959 zaposleni najmanj
3 mesece in jim je delovno raz-
merje prenehalo zaradi odpovedi

VABILO

NA 2. REDNI OBČNI ZBOR VODNE SKUPNOSTI
GORENJSKE

Upravni odbor Vodne skupnosti Gorenjske sklicuje na podla-
gi 15. člena pravil 2. redni občni zbor Vodne skupnosti Gorenjske
za 27. aprila 1960 ob 8.30 uri v sejni dvorani OLO Kranj z na-
slednjim dnevnim redom:

- Otvoritev občnega zbora Vodne skupnosti Gorenjske
 - Izvolitev organov občnega zbora:
 - predsedstvo
 - overovatelj
 - zapisnikarja
 - verifikacijske komisije
 - kandidacijske komisije
 - Poročilo upravnega odbora Vodne skupnosti Gorenjske o
delu v l. 1959 in obrazložitev programa in nalog za l. 1960.
 - Poročilo o problematiki čiščenja odpadnih vod na Gorenj-
skem in tozadavne naloge občin in gospodarskih organiza-
cij (izdela Uprava za vodno gospodarstvo)
 - Poročilo verifikacijske komisije o udeležbi na občnem
zboru
 - Sklepanje o izpolnitvi spiska članov:
 - izbris iz članstva
 - vključitev novih članov
 - Razprava in sklepanje o zaključnem računu Vodne skup-
nosti Gorenjske za leto 1958 in 1959 in poročilo nadzornega
odbora
 - Razprava o predlogu upravnega odbora o določitvi vodnega
prispevka članov Vodni skupnosti Gorenjske za leto 1960.
 - Razprava in sklepanje o spremembi pravil Vodne skupnosti
Gorenjske
 - Razprava in sklepanje o vključitvi novih vodnogospodar-
skih objektov v osnovna sredstva Vodne skupnosti Go-
renjske
 - Razprava in sklepanje o predračunu dohodkov in izdatkov
Vodne skupnosti Gorenjske za leto 1960 in delno 1961 ter
pooblastitih upravnega odbora za izvajanje predračuna
 - Eventuelne volitve novih članov upravnega in nadzornega
odbora Vodne skupnosti
- Vsi delegati naj prinesejo s seboj pismena pooblastila.

Upravni odbor
Vodne skupnosti Gorenjske

Vlaganje prošelj in prijav za sečna
dovoljenja v letu 1961

Okrajni ljudski odbor Kranj, Uprava za gozdarstvo razglasa,
da je določen redni rok za vlaganje prošelj oziroma predlogov za
sečnja na gozdnih in negozdnih površinah za leto 1961 v času od
15. aprila do 15. maja 1960.

Prošnje in predloge vlagajo lastniki, posestniki, upravitelji
ali koristniki gozdov po 5. členu Uredbe o sečnjah gozdnega drev-
ja (Uradni list LRS št. 26-149/59) pri odseku oziroma referatu
za gozdarstvo pristojnega občinskega ljudskega odbora ali pri
kmetijski zadrugi.

Predloge za sečnja lahko zberejo na podlagi 5. člena ome-
njene uredbe tudi kmetijske zadruge, na katerih območju so
gozdovi, kjer se namerava sekati. Kmetijske zadruge vse spre-
jete predloge s strokovno dokumentacijo o stanju gozdov in z
mnenjem svojega gozdarskega odbora predložijo odseku oziroma
referatu za gozdarstvo pristojnega občinskega ljudskega od-
bora.

V predelih, kjer obstojajo gozdno ureditveni načrti, posebna
strokovna dokumentacija k prošnjam ni potrebna.

Predlog mora po 4. členu navedene uredbe obsegati zlasti:

- primek, ime in bivališče prosilca;
- točne zemljiškoknjižne podatke kot: parcelno številko, ka-
tastrosko občino, vložno številko, površino gozda in domačo označ-
bo, kraja, kjer se namerava sekati;
- količino in vrsto lesa, ki ga želi prosilec posekati;
- kdo bo opravil sečnja.

Vse prošnje za posek lesa na gozdnih površinah in macesen,
črni gaber ter ostale redke drevesne vrste se kolkujejo po tar-
ifni postavki 1 in 7 ZUT z 250 din v državnih koleh.

Prošnje za posek macesna, črnega gabra in drugih redkih dre-
vesnih vrst se vlagajo na enakih obrazcih toda posebej.

Tiskovine za prošnje in predloge sečenj lahko prosilci na-
bavijo pri odseku oziroma referatu za gozdarstvo pristojnega ob-
činskega ljudskega odbora ali kmetijski zadrugi.

Vse gozdne posestnike, lastnike, upravitelje in koristnike opo-
zarjamo, da v tem času poravnajo vse zaostale obveznosti do
gozdnega sklada. Kdor bo s plačilom v zaostanku, sečnega dovo-
ljenja za leto 1961 ne bo prejel oziroma mu drevje ne bo od-
kazano.

Prav tako ne bodo prejeli sečnega dovoljenja oni gozdni po-
sestniki, ki nimajo urejenih mej v svojih gozdnih parcelah ali
pa zemljiško knjižnega stanja.

Uprava za gozdarstvo OLO Kranj

podjetja, upokojitve, smrti, od-
služenje kadrovskega roka itd.

Na delež dobička niso upravi-
čeni delavci in uslužbenici, ki
jim je delovno razmerje prene-
halo:

a) zaradi disciplinskega ali
sodno kaznivega dejanja;

b) če so brez odpovedi zapu-
stili delo.

Zahtevki delavca oz. uslužben-
ca zastarajo v treh mesecih od
objave tega poziva.

ZELEZARNA JESENICE

TEČAJ ZA ZAPOSLENE
GOSPODINJE

Društvo za pomoč družini
Kranj organizira tečaj za zapo-
slene žene-gospodinjke o sodo-
bni prehrani, ureditvi stanova-
nja, ekonomiki gospodinjstva.

Vse informacije dobite v Go-
spodinskem biroju Koroškega
cesta 16 v ponedeljek in sredo
od 15. do 17. ure. — Pričetek
tečaja bo 19. aprila 1960.

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ

Sobota, 9. aprila ob 20. uri —
Brandon: »CHARLEYEVA TE-
TA« — izven. Občinska revija
dramskih družin — Prireja DPD
Duplje.

Nedelja, 10. aprila ob 10. uri —
URA PRAVLJIC; ob 16. uri Tie-
mayer: »MLADOST PRED SO-
DIDISCEM« — izven. Občinska
revija dramskih družin — Prireja
DPD Jezersko.

GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR«
JESENICE

Sobota, 9. aprila ob 19.30 —
M. Držić: TRIPCE DE UTOLČE
— Komedija — gostovanje v
Breznici pri Zirovnici.

Nedelja, 10. aprila ob 19.30 —
F. S. Finžgar: DIVJI LOVEC —
Izven — Zveze z vlaki ugodne.

kino

Kranj »STORŽIČ«: 9. aprila ob
10. uri matineja italijanskega
cinemascope filma »ZDRAVNİK
IN MAZAC«, ob 16. in 20. uri

premiera italijanskega barvnega
cinemascope filma »RIMSKE
ZGODBE«, ob 22. uri premiera

nemškega filma »DEKLE ROSE-
MARIE« in dva slovenska prvot-
nagradjena dokumentarna kratka

filma TRIJE SPOMENIKI in
NA SONČNI STRANI CESTE.

Po predvajanju kratkih filmov
se bodo predstavili njihovi
ustvarjalci. 10. aprila ob 10. uri

premiera nemškega filma »DE-
KLE ROSEMARIE«, ob 13. uri

ameriški barvni cinemascope
film »DAVEK ZA KRUTOST«, ob 15., 17. in 19. uri italijanski

barvni cinemascope film »RIM-
SKE ZGODBE«, ob 21. uri pa

premiera ameriškega barvnega
cinemascope filma s stereofon-
skim zvokom »MESTICE PEY-
TON« — zaradi izredne dolžine

filma cena vstopnic zvišana.

Primskovo »TRIGLAV«: 9.
aprila ob 18. in 20. uri ter 10.
aprila ob 16. in 20. uri premiera

nemškega filma »DEKLE ROSE-
MARIE«, 10. aprila ob 10. uri

matineja ameriškega barvnega
cinemascope filma »DAVEK ZA
KRUTOST«, ob 18. uri pa itali-
janski barvni cinemascope film

»RIMSKE ZGODBE«.

Stražišče »SVOBODA«: 9. aprila
ob 18. in 20. uri ter 10. aprila
ob 16. in 18. uri italijanski cine-
mascope film »ZDRAVNİK IN

MAZAC«, 10. aprila ob 10., 14.
in 20. uri pa italijanski barvni
cinemascope film »RIMSKE
ZGODBE«.

nesrečo

NI NAKAZAL SPREMENBE
SMERI

● V torek, 5. aprila je na cesti
Lesce-Radovljica motorist Ivan
Kelih iz Lesce zbil po tleh kole-
sarja Petra Rotarja, tudi iz Lesce.

Nesrečo je zakrivil kolesar, ker
ni nakazal spremembe smeri.
Poškodovanega kolesarja so od-
peljali v bolnišnico, prav tako pa
sta poškodovani tudi obe vozili.

● V sredo, 6. aprila, je delavec
Jakob Bonča zapeljal z mope-
dom na železniško progo v ne-
posredni bližini železniške po-
staje Škofja Loka v trenutku, ko
je pripeljal potniški vlak. Dobil
je težke poškodbe na glavi in so
ga odpeljali v ljubljansko bol-
nišnico.

● V četrtek, 7. aprila se je zgo-
dila nesreča na Suškem mostu
pri Skofji Loki. Z motornim ko-
lesom je privozil Niko Zelko in
Franc Volk, mizarški pomočnik
iz Ljubljane. Zazletela sta se v
obcestni kamen zraven mosta in
bila težko poškodovana. Odpelja-
li so ju v bolnišnico.

Planinci in ostati ljubitelji planin

preživite del letošnjega dopusta v lepem Planinskem domu
na Kališču pod Storžičem (1540 m). Dom bo redno obratoval
od 30. 4. 1960 dalje. Sprejem pensionskih gostov omejen.
Rezervacije in informacije v pisarni Planinskega društva
Kranj.

RAZPIS

U. O. Kmetijske zadruge Podnart

razpisuje prazno delovno mesto

računovodje-kinje

Pogoji: višja ali srednja ekonomska šola in dveletna
praksa ali nižja izobrazba z najmanj 5-letno prakso v ra-
čunovodstvu. — Nastop službe 1. junija. — Prijave poslati
na upravo KZ Podnart, pošta Podnart do 30. aprila.

Pestrost zagotavlja uspeh

Delavska univerza v Bohinju med najboljšimi v okraju

V kranjskem okraju je devet delavskih univerz, ki uspešno posredujejo znanje delovnim ljudem. Posebno so se uveljavile v razvitejših občinah, pa tudi drugje ne zaostajajo, kar nam zlasti potrjuje primer iz Bohinja.

Takoj ko so ustanovili Delavsko univerzo so pripravili ustrezen program in ga tudi začeli izvajati. Sodelovali so vse organizacije, zlasti pa SZDL, ki posebno skrbi za udeležbo na predavanjih seminarjih in tečajih. Vse organizacije SZDL so seznanjene s programom in priporočajo svojim članom katerih predavanj ali tečajev naj se udeležijo. Zato tudi uspeh ni izostal.

Ker so bila prva predavanja, posebno poljudnoznanstvena in zdravstvena, dobra, je vprašanje udeležbe kmalu odpadlo z dnevnega reda. Predavanj se je udeležilo povprečno po 200 poslušalcev, kar je za Bohinj velik uspeh. Razen tega je v občinah dovolj ljudi, ki si želijo izpopolniti znanje, bodisi za pridobitev kvalifikacije ali za vpis na druge šole. Spričo tega je delavska univerza organizirala tečaj po programu osemletke, ki ga obiskuje 36 slušateljev, zlasti mlajših delavcev. Tudi tečaja tujih jezikov sta dobro obiskana; nemščine se uči 21 ljudi, nekaj manj pa tudi angleščine. To je pač razumljivo, saj se Bohinjci pogosto srečujejo s tujci in prav je, če se lahko tudi kaj pomenijo z njimi ali jim odgovorijo na razna vprašanja.

Največ zanimanja je za gospodinske tečaje. V teku je že tretji, ki pa še ni mogel vključiti vseh. Enega so organizirali tudi na Koprivniku. Tečaji niso namenjeni le gospodinjam, temveč tudi tistim, ki se želijo sezonsko zaposliti v gostinstvu.

Program zajema tudi vprašanja serviranja, postrežbe, zdravstveno tematiko itd. Tu kaže omeniti še seminarje za nižji in srednji vodilni kader v podjetjih. Na tečaju so obravnavali dolžnosti vodilne osebe, organizacijo podjetja, delavsko upravljanje in podobno. — Z istim vprašanjem in še z delitvijo dohodka ter tarifno politiko so se seznanili tudi sindikalni funkcionarji na posebnem seminarju.

Dvodnevni seminarji internatskega tipa za člane združenih svetov in upravnih odborov kmetijskih združenj se je udeležilo 54 zadržnikov. To je vsekakor lepa udeležba, če vemo, da so v Bohinju le tri kmetijske zadruge. Udeleženci so z zanimanjem sledili predavanjem o osnovnih smernicah naše politike na vasi, o nagrajevanju v kmetijstvu, upravljanju zadrug ter vsebini in sistemu dela združenih svetov. Za ljudi, ki sodelujejo v raznih organih družbenega samoupravljanja, zlasti v raznih občinskih svetih in komisijah, so pripravili seminar o vlogi komune pri razvijanju gospodarskih podjetij, modernizaciji kmetijstva in podobnih vprašanjih.

Spričo dejavnosti in uspehov DU v Bohinju bodo letos začeli graditi tudi svoj dom. V ta namen so že dobili 10 milijonov dinarjev, precej pa bodo prispevali tudi sami. V domu Delavske univerze v Bohinju bosta dve predavalnici, klubski prostori in osem sob za potrebe družbenih organizacij.

900 mladih pevcev

na okrajni reviji mladinskih zborov

V dneh od 20. do 22. maja bo v Celju republiški festival mladinskih pevskih zborov. Razen pevskih zborov iz Slovenije bodo na tem festivalu kot gostje sodelovali tudi zbori iz ostalih bratskih republik in iz tujine. Dosedanje priprave za ta festival so razgibale pri nas od 100.000 do 150.000 mladih pevcev, ki v teh dneh še na občinskih in okrajnih festivalih manifestirajo mladinsko pesem.

V kranjskem okraju deluje razen eno- in dvoglasnih zborov še 32 pevskih zborov, ki interpretirajo tro- in štiriglasno petje. Od teh bo 10 najboljših nastopilo v četrtek, 14. IV. ob 16. uri na okrajni reviji v Prešernovem gledališču v Kranju. Sodelovalo bo 900 mladih pevcev.

Iz Kranja bo nastopilo na reviji 5 zborov, in sicer iz naslednjih šol: osnovna šola »France Prešeren« — zborovodja Edo Ošabnik, gimnazija — zborovodja Janko Pribošič, osnovna šola »Lucijan Seljak« — zborovodja Tone Dolinšek, osnovna šola »Simon Jenko« — zborovodja France Grušen, osnovna šola »Stane Zagar« — zborovodja Pribošič. Nastopili bodo še zbori iz Javornika-Koroške Bele — zborovodja Polde Mejač, iz Jesenic — zborovodja Polde Mejač, iz Predvorja — zborovodja Tone Logar, iz Šk. Loke — zborovodja Janko Jocič ter iz Zelenikov — zborovodja Anton Lotrič.

Revija bo prav gotovo pokazala, da je naša narodna, umetna, partizanska in delovna pesem vedno bolj živa in da je mladina močan člen v kulturni rasti našega delovnega človeka.

P. L.

ZAKAJ MRTVILO?

Škofjeloška »Svoboda«, zlasti dramska sekcija, nima zadostnih delovnih pogojev

Marsikdo se upravičeno sprašuje, kako to, da v letošnji igralski sezoni ni imela DPD Svoboda v Škofji Loki nobene uprizoritve. Znano je, da je loška Svoboda v lanskem sezoni in ostalih igralskih sezonah bila med najbolj aktivnimi igralskimi družinami na Gorenjskem. Letos pa na odru ni bilo prikazanega ničesar, razen tujih gostovanj in doma prirejenega zabavnega večera »Izberite popevko« in ponovitve igre, nastudirane lanske sezone, Babilonski stolp.

Vzrokov za kulturno mrtvilo v Loki je več. Že jeseni je Mestno gledališče iz Ljubljane sklenilo s škofjeloškimi podjetji pogodbo za pet iger v letošnji sezoni. Podjetja so za abonmaje plačala milijon dinarjev. Nobeno od podjetij pa se ni zmenilo za abonmaje, ki bi jih bila pripravljena dati loška Svoboda. Seveda bi morala podjetja dati denarno pomoč. Vsa leta nazaj, ko je ob-

stajalo še Prešernovo gledališče, so pred začetkom igralske sezone sklenili pogodbo o medsebojnem sodelovanju med gledališčem iz Kranja in DPD Svobodo v Loki. Polovico iger je dalo Prešernovo gledališče, polovico pa loška Svoboda. V letošnji sezoni pa so podjetja podprla Mestno gledališče iz Ljubljane, za Svobodo v Loki pa se nihče ni zmenil. Šele na občnem zboru Svobode so tudi to vprašanje načeli in si kljub vsemu zadali nalogo, da bodo tudi v letošnjem letu priredili več iger. Ker pa je predsednik društva kasneje zbolel, in so nastala že na občnem zboru nesoglasja med mlajšimi in starejšimi igralci, je tudi bogat načrt dela, ki so ga predvi-

deli, propadel. Močno je vplivalo na delo igralcev tudi dejstvo, češ da so igralci in režiserji v Kranju in na Jesenicah plačani, loški igralci pa, ki se kot amaterji pripravljajo za igranje dva ali več mesecev, ne dobijo ničesar. Po navadi dobijo le očitke in opazke od strani občinstva, ki je v Loki precej zahtevno. Občinstvo je včasih dostikrat krivično do domačih igralcev in so po navadi tudi domače igre slabo obiskane. Vedeti je treba, da poklicni igralci lahko pokaže dosti več, kot tisti, ki mu je to le konjiček po opravljeni službi.

Iz vsega omenjenega je povsem razumljivo, da domači igralci nimajo pravega stimulansa za delo; nasprotno, še teh nekaj igralcev, ki imajo veselje do dramatike, odstopajo in raje obiskujejo tuja gostovanja, kot da bi bili izpostavljeni kritiki in očitkom.

Da bi škofjeloška Svoboda ponovno zaživela, bi morali imeti plačanega poklicnega režiserja, prav tako pa bi morali tudi igralce denarno nagraditi za izgubljeni čas (torej ne plačati, kot krozi zmotno mišljenje o kranjskih enoglasnih skladbah pa na več, do večglasnih, ki sta jih izvajala mladinska zbor. Razumljivo je, da je prav zaradi tega vsak zbor po svoje navdušil poslušalce, predvsem zaradi pristranosti izvajanja. Nekatere pesmi je morila motila le klavirska spremljava (Rudi Planinšek), ki je bila preveč glasna.

Nekaj besed še o nastopu drugega mladinskega zbor, ki je imel na sporedu Liparjevo »Na Posavju«, Jobstovo »Gorenjska jesen« in Pregljevo »Stražarji domovine«. Vse skladbe so dokaj zahtevne tudi za rutinirane in odrasle zore, kljub temu pa so jim bili tudi mladi pevci kos. Vsekakor ima zato največ zaslug zborovodja, ki bo z omenjenimi zbori na prihodnjem koncertu (tokrat je bil prvi) lahko dosegel še večji uspeh. Nagrada za dosedanje

predstavo. Kako v Molierovih časih so na provizoričnem odru, v učilnici osnovne šole, bistriški igralci kljub tesnemu prostoru uspeli prikazati hvaležnemu občinstvu zanimivo predstavo.

V uvodu je tajnik Svobode Franc Grbec seznanil gledalce s pisateljem in dobo, mladinski dramski sekciji v Nomenju, ki je v okviru bistriške Svobode že z uspehom uprizorila Manice Lobnikove komedijo »Jirga Butolena« pa je zaželel veliko uspehov pri kulturno prosvetnem delu.

Rutinirani igralci so dokazali, da se ob pravilni izbiri dramskega dela ter domiselnem režiserju tudi na majhnem odru lahko posreduje kvalitetne predstave. — Nomenjci pa si kulturnih prireditev res želijo.

Mladinska pesem je prijetna

Na Bledu so v teku organizacijske priprave za I. jugoslovanski jazz festival, ki bo letošnje jesen. Izbran je že organizacijski odbor, ki je imel v marcu prvo posvetovanje. Udeležila sta se ga tudi sekretar Združenja glasbenikov jazz glasbe Ivo Kerbler iz Beograda, predsednik Združenja glasbenikov lahke muzike Aleksander Skale iz Zagreba ter zastopniki jazz godbenikov iz Ljubljane.

Na festivalu bo predvidoma nastopilo najmanj 20 kvalitetnih jugoslovanskih malih ansamblov ter solistov ter precejšnje število vokalnih izvajalcev jazz glasbe. O dokončni pripravi prijavljenih ansamblov in solistov bodo odločale strokovne komisije v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. — Organizacijski odbor bo vodil predsednik blejske občine Jože Kapus, strokovno vodstvo pa imata predsednik združenja kompozitorjev Ivo Kerbler iz Zagreba in Jure Robežnik, zastopnik RTV Ljubljana. V žiriji bodo sodelovali: po dva zastopnika iz Beograda, Zagreba in Ljubljane ter zastopnik Turističnega društva Bled.

I. jugoslovanski festival JAZZ

NOVA REVILJA

Pri Cankarjevi založbi v Ljubljani je te dni izšla nova štirinajstnevna revija »Vprašanja naših dni«. Revija je namenjena vsem, ki se želijo podrobneje seznaniti s posameznimi problemi današnjega časa. Razen prispevkov od najvidnejših političnih, družbenih in znanstvenih delavcev revija prinaša tudi pregled pomembnejših prispevkov in razprav v posameznih naših revijah in časopisih. Cena izdaja je 30 dinarjev, celoletna naročnina pa 400 dinarjev.

V prvi številki objavljajo svoje prispevke med drugimi tudi Marjan Breclj, Jože Vilfan, Janez Stanovnik, Aleš Bebler in Stjepan Han.

delo pa je vsekakor že dejstvo, da se je mladinski zbor uvrstil na okrajno revijo mladinskih pevskih zborov.

B. F.

PRVI JUGOSLOVANSKI FESTIVAL JAZZ GLASBE

bo od 15. do 18. septembra 1960 na Bledu

Na Bledu so v teku organizacijske priprave za I. jugoslovanski jazz festival, ki bo letošnje jesen. Izbran je že organizacijski odbor, ki je imel v marcu prvo posvetovanje. Udeležila sta se ga tudi sekretar Združenja glasbenikov jazz glasbe Ivo Kerbler iz Beograda, predsednik Združenja glasbenikov lahke muzike Aleksander Skale iz Zagreba ter zastopniki jazz godbenikov iz Ljubljane.

Na festivalu bo predvidoma nastopilo najmanj 20 kvalitetnih jugoslovanskih malih ansamblov ter solistov ter precejšnje število vokalnih izvajalcev jazz glasbe. O dokončni pripravi prijavljenih ansamblov in solistov bodo odločale strokovne komisije v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. — Organizacijski odbor bo vodil predsednik blejske občine Jože Kapus, strokovno vodstvo pa imata predsednik združenja kompozitorjev Ivo Kerbler iz Zagreba in Jure Robežnik, zastopnik RTV Ljubljana. V žiriji bodo sodelovali: po dva zastopnika iz Beograda, Zagreba in Ljubljane ter zastopnik Turističnega društva Bled.

glasbe bo v letošnji turistični sezoni eden najpomembnejših dogodkov na Bledu. Hkrati pa bo ta prireditev nekakšna revija naše moderne glasbene ustvarjalnosti, ki jo bodo jazz ansamblji in solisti ter pevci privikrat predstavili našemu občinstvu. Na festivalu bodo kot opazovalci prisotni tudi strokovnjaki jazz glasbe iz nekaterih evropskih dežel.

USPEHI JESENISKE GLASBENE ŠOLE

Z internimi in javnimi produkcijami ima jeseniška glasbena šola iz leta v leto večje uspehe. Na nedavni produkciji je pokazala šola omembe vreden uspeh s pionirskim pevskim zborom, ki je pod vodstvom prof. Gračnarjeve dosegel kvaliteto, kakršne naj bi skušali doseči tudi pionirski zbori jeseniških osnovnih šol. Viden je bil tudi napredek v pihalnem odseku. Kot poseben talent se je ponovno predstavila pianistka Maruška Klečeva z Griegov »Poroka v Drolhangenu«. Vse kaže, da bo letošnja zaključna produkcija kvaliteten koncert mladih jeseniških glasbenikov, ki bo največje priznanje vzgojnemu osebju šole.

obiskovalcev kakor tudi izposojenih knjig.

Statistični podatki nam kažejo tudi marsikaj zanimivega. Največ obiskujejo knjižnico možki, več je tudi mladine kot odraslih. Po poklicu prednjačijo dijaki in študenti, za njimi so prosvetni delavci, premalo pa je delavcev.

Bralci se zanimajo za vse mogoče stroke, posebej pa za medicino, tehnične panoge, zgodovino in družbeno-politična dela. Ljudje iščejo dela, ki jih rabijo za svoj študij, za razširitev in dopolnitev svoje izobrazbe, za pomoč pri svojem poklicnem delu, pa tudi za lastno ustvarjalno delo. Poseben pojav se je pokazal v zadnjem času, ko je začela mladina iskati knjige in gradivo za domače naloge, ki jih pripravljajo namesto nekdanjih matur.

To bi bili le nekateri skopi podatki, ki ne odkrivajo vsega dela knjižnice in se ne dotikajo ovir in težav, s katerimi se mora zavod boriti iz leta v leto. Za takšno analizo bi bil potreben poseben članek. Gotovo pa je, da imamo v našem mestu knjižnico, ki ima bogate knjižne zaklade in želeči je, da bi jih čimbolj izkoriščali za kulturni in gospodarski razvoj naše dežele.

S. B.

Novo v naših knjižnicah

Naše knjižarne so zadnje dni prejele tele pomembnejše knjige in revije:

Leposlovje: Thomas: »Carobna gora«, roman, II. del. Haksan Mielche: »Aladin v Cadillacu«, potopisni roman. Harts: »Zamorška dežela ob poprovi obali«, potopisna zbirka. Mihailo Soholov: »Clovekova usoda«.

Poljudno znanstvene publikacije: Anton Melik: »Slovensko Primorje«. Pavla Zagar: »Naša kuharica«, 300 strani, 800 din. Dr. Karl M. Kirsch: »Knjiga o zdravju in boleznih«, 1250 din. Dr. Erich Schindel: »Naravne osnove ljubezni«.

Politična literatura: Zvezni družbeni plan in družbeni plan LRS za 1960. leto, 240 strani, 200 dinarjev. Vprašanje naših dni, revija, I. številka.

Moliere na nomenjskem odru

Prva nedelja v aprilu je bila za prebivalce Nomenja — partizanske vasi, ki je v letu 1941 v znanem Bohinjskem uporu med prvimi prispevala krvavih davek za svobodo, zelo pestra. V dopoldanskem urah so se pomerili strelci, popoldan je bil pregled in ocenjevanje PG društva, za prijeten večer pa je poskrbela dramska sekcija DP DSvobode »Tomaž Godce« iz Bohinjske Bistrice z uprizoritvijo Moller-Vildracove komedije »Priloznostni zdravnik«.

Vasica, ki šteje dobrih štiri deset hiš, ima svojo elektrarno ter skoraj edina na Gorenjskem neonsko cestno razsvetljavo, v skoraj vsaki hiši pa radio in kolo, v vasi pa je danes že okoli trideset motornih vozil. Kljub tehničnemu napredku pa so vaščani šele prvič v zgodovini doživeli, da je v Nomenju gostovalo društvo z gledališko

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 10., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

NEDELJA, 10. aprila

- 7.35 Popevke za nedeljsko jutro;
- 8.00 Mladinska radijska igra — Veša Kvonezin: Sajo in njena bobra;
- 8.40 Otroci pojo o pomladi;
- 8.50 Z glasbo v novi teden;
- 9.40 Emil Adamič: Tatarska suita;
- 10.00 Se pomnite, tovariši... Stane Stražar: Hajka na studencu — II.
- 10.30 Hrabroslav Volarič: Nekaj zborov in samospevov;
- 10.45 Kvintet Borisa Kovačiča;
- 11.00 Valčki Johanna Straussa
- 11.20 Janez Matičič: Tri skladbe za violino in klavir;
- 11.30 Nace Grom: S kakšno brzino vozi naš »fičo«;
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 13.30 Za našo vas;
- 13.45 Koncert pri vas doma;
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 15.30 Glasbeni mozaik;
- 16.00 Humoreska tega tedna — Karel Polachek: Veseli dogodek;
- 16.20 Intermezzo z godali;
- 16.30 Šestdeset minut športa in glasbe;
- 17.30 Radijska igra — Darinka Kovačič: Brankin dnevnik;
- 18.30 Pevcu domovinske ljubezni in socialne pravičnosti skladatelj Ivanu Matetiču-Ronjgovu za 80-letnico;
- 20.05 Izberite melodijo tedna;
- 21.00 Slavni pevci — VIII. oddaja;
- 22.15 Zaplešite z nami;
- 23.10 Popevke se vrstijo;
- 23.35 J. S. Bach: Brandenburški koncert št. 5 v D-duru;

PONEDELJEK, 11. IV.

- 8.05 Felix Mendelssohn: Pesmi brez besed;
- 8.25 Panorama ritmov in melodij;
- 8.40 Pojeta ženski zbor Svobode iz Celja p. v. Marinke Križaj in Gorenjski vokalni kvintet;
- 9.00 Naš podlistek — Arthur Clarc: Življenje na Marsu — III.
- 9.20 Matineja orkestra RTV Ljubljana p. v. Uroša Prevorska;
- 10.10 Majhni zabavni ansambli;
- 10.35 Tretje dejanje Thomasove opere Mignon;
- 10.00 Kalejdoskop zabavne glasbe;
- 11.30 Oddaja za otroke;
- 12.00 Kvartet Dorka Škoberneta;
- 12.15 Kmetijski nasveti — Dolfka Boštjančič: SZDL in kmečka žena;
- 12.25 Dalmatinske narodne;
- 12.45 G. Gershwin: Kubanska uvertura;
- 13.30 Madžarski napevi in plesi v priredbah za klavir in violino;
- 13.55 Od popevke do popevke
- 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike;
- 15.40 Naši popotniki na tujem — Rapa Šuklje: Na mednarodnem seminarju v Salzburgu;
- 16.00 V svetu opernih melodij
- 17.10 Srečno vožnjo!
- 18.00 Radijska univerza — ing. Janko Čuček: Kako nastane barva;
- 18.15 Marjan Kozina: Ilova gora;
- 18.30 Sportni tednik.
- 20.00 Glasbeni mozaik za zabavo;
- 20.45 Kulturni globus;
- 21.00 Pod južnim nebom — ansambel Roberto del Gado;
- 21.17 S Haydnovega festivala v Budimpešti;
- 22.53 F. E. Bach: Preludij za violončelo in klavir;
- 23.10 Zvoki iz studia 14;
- 23.45 L. M. Škerjanc: Godalni kvartet št. 4;

TOREK, 12. aprila

- 8.05 Jutranje glasbeno popotovanje;
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Tončkovi prijatelji in kače;
- 9.25 Zabavni orkester RTV Ljubljana;

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI
SPORED

od nedelje, 10. aprila 1960
do sobote, 16. aprila 1960

- 9.45 Prizor iz Mascagnijeve opere Cavalleria rusticana;
- 10.10 Izberite melodijo tedna!
- 11.00 Josef Suk: Stiri skladbe za violino in klavir op. 17;
- 11.30 Od valčka do guarache;
- 12.00 Trio Avgusta Stanka;
- 12.15 Kmetijski nasveti — Slavko Bidovec: Zboljšajmo pridelovanje sončnic;
- 12.25 Pet popevk za pet pevcev;
- 12.40 Venček narodnih;
- 13.30 Z ansambлом beograjske opere;
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Njive, hlev in vinograd pripovedujejo;
- 14.35 Claude-Yvoire: Suita St. Moritz;
- 14.45 Samospeve Modesta Musorgskega poje basist Miroslav Čangalović;
- 15.40 Listi iz domače književnosti — Trije makedonski pesniki;
- 16.00 Izbrali smo za vas;
- 17.10 Razgovor z volivci;
- 17.20 L. van Beethovna: Simfonija št. 2 v D-duru
- 18.00 Iz zbornika spominov;
- 18.20 Koteček za mlade ljubitelje glasbe;
- 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih;
- 20.00 Pesmi nemških romantikov pojeta zbor Bavarskega radia p. v. Josefa Kuglerja in Berlinski motetni zbor, spremlja orkester Berlinskih filharmonikov p. v. Fritz Lehmann;
- 20.30 Radijska igra — Vladimir Majakovski: Stenica
- 21.45 Pevca Nilla Pizzi in Marcel Fabris;
- 22.15 Slavna dela komorno-glasbene literature — XVI. oddaja;
- 23.10 Zabaval vas bo Ljubljanski jazz ansambel;
- 23.35 Plesni zvoki

SREDA, 13. aprila

- 8.05 Mladina poje — Predstavljamo vam mlade pevce iz Gornje Radgone;
- 8.30 Godalni ansambel Boruta Lesjaka in zabavni orkester RTV Beograd p. v. Ilije Genića;
- 9.00 Jezikovni pogovori;
- 9.15 Violina in klavir pripovedujeta;
- 9.45 Pevca Jo Stafford in Tennessee Ernie Ford;
- 10.10 Petdeset minut pri jugoslovanskih skladateljih;
- 11.00 Potpuri za zabavo;
- 11.30 Oddaja za cicibane;
- 12.00 Baletna glasba iz opere Faust;
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. France Adamič: Program obnove sadnih dreves;
- 12.25 Pisani zvoki z Dravskega polja;
- 12.45 Od tu in tam z zabavnim orkestrom Rudy Risavy;
- 13.30 Pihalni orkester JLA p. v. Pavla Brzulje;
- 13.50 Klavir v ritmu;
- 14.35 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Škoberneta;
- 15.40 Novost na knjižni polici — Erich M. Remarque: Izposojeno življenje;
- 16.00 Koncert po željah;
- 17.10 Sestanek ob petih;
- 17.30 Ruleta za zabavo;
- 18.00 Kulturna kronika;
- 18.20 Iz slovenske solistične glasbe — XV. oddaja;
- 18.45 Domače aktualnosti;
- 20.00 Ali jih poznate? XIV. oddaja;
- 20.25 Igra orkester Lawrence Welk;
- 20.40 Radijske operne priredbe;
- 22.15 V ritmu z ansambлом Mojmirja Sepeta;
- 22.40 Ameriške popevke;
- 23.10 Moderna plesna glasba;
- 23.30 Ivo Petrič: Druga simfonija;

ČETRTEK, 14. aprila

- 8.35 Dve operni uverturi;
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Njive, hlev in vinograd pripovedujejo;
- 9.25 Rado Simoniti dirigira;
- 9.45 Violinist Branko Pajević prinaša pozdrav iz Srbije;
- 10.10 Ali vam ugaja?

- 10.40 Pet minut za novo pesmico;
- 11.00 Richard Strauss: Iz Italije;
- 11.45 Pevca Gabi Novak in Bruno Rosetani;
- 12.00 Češka godba p. v. Boruta Lesjaka;
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Peter Varl: Kaj vpliva na proizvodni strošek mleka;
- 12.25 Pozdrav z gora;
- 12.40 Ansambel in pevci Milana Stanteta;
- 13.30 Zvočna mavrica;
- 13.55 Arie iz opere Evgenij Onegin;
- 14.20 Sport in športniki;
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo;
- 15.40 S knjižnega trga;
- 16.00 S popevkami čez kontinente;
- 16.29 Solistična glasba treh mladih domačih skladateljev;
- 17.10 »Vodica čista se vila« — Slovenske skladbe poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 17.30 Plesni zvoki velikih mest;
- 18.00 Turistična oddaja;
- 18.15 Spoznavajmo naše umetnike — XXVI. oddaja;
- 18.45 Radijska univerza — Jože Pernuš: Visokosolski študij in poklicno usmerjanje;
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov;
- 20.45 Lepe melodije;
- 21.00 Literarni večer — Arabska poezija;
- 21.40 Komorni intermezzo;
- 22.15 Po svetu jazza;
- 23.10 Nočni koncert;

PETEK, 15. aprila

- 8.05 Poljski ansambel Mazowsze;
- 8.30 Dve simfonični pesnitvi;
- 9.00 Naš podlistek — Arthur Clarc: Življenje na Marsu — IV.
- 9.20 Veliki orkestri — znane melodije;
- 9.40 Koteček za mlade ljubitelje glasbe; Obisk v operi;
- 10.10 Zvočna paleta;
- 10.33 Mezzosopranistka Božena Glavak in tenorist Janez Lipušček izvajata jugoslovanske samospeve;
- 11.00 Za vsakogar nekaj iz zabavne glasbe;
- 11.30 Družina in dom;
- 11.45 Ansambel Srečka Dražila;
- 12.00 Angleške delavske pihalne godbe igrajo;
- 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Silc: Najprimernejši čas in način za setev koruze;
- 12.25 Italijanski operni dvospevi;
- 13.30 Skladbe Janeza Komarja izvaja Mariborski instrumentalni ansambel, dirigira avtor;
- 13.50 Prepeva Ljubljanski oktet;
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — E. Adamič: Češnja vabi v svate;
- 14.35 Priključene popevke;
- 15.40 Iz svetovne književnosti — Shirley Jackson: Loterija;
- 16.00 Petkov koncert ob štirih;
- 17.10 Razgovor z volivci;
- 17.20 Orkester Harry Hermann;
- 17.40 Poje moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja;
- 18.00 Človek in zdravje;
- 18.10 Domače polke in valčki
- 18.30 Iz naših kolektivov;
- 20.00 Po tipkah in strunah — Orkester Malcolm Lockyer;
- 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled;
- 20.30 Glasbene oblike — V. oddaja; Kaj je koncert?
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih;
- 22.15 Angleški plesni orkester Eric Delaney;
- 22.30 Nočni operni koncert;
- 23.10 Plesni zvoki s kvintetom Jožeta Kampača;
- 23.30 Poje Louis Armstrong;
- 23.40 Petar Stojanović: Godalni trio št. 2 v G-duru;

SOBOTA, 16. aprila

- 8.05 Iz del skladatelja Nikole Hercigonje;
- 8.40 Plesni orkester Billy May;
- 9.25 Čitalniška romantika v zborih;
- 9.40 Iz filmov in glasbenih revij;
- 10.10 Mozartove, Verdijeve in Puccinijske arije;
- 11.00 Radi bi vas zabavali;
- 11.30 Pionirski tednik;
- 11.50 Kvintet Kamilo iz Celja
- 12.00 Georges Bizet: Lepotica iz Perthi — suita;
- 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pridelovanje paradiznika iz paprike;
- 12.25 Domači napevi izpod zelenega Pohorja;
- 12.45 Ritmi Latinske Amerike
- 13.30 Skozi naše vasi...
- 13.53 Božidar Kunc: Sedem valčkov za klavir;
- 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike;
- 15.15 Reklame in zabavna glasba;
- 15.40 Na platnu smo videli;
- 16.00 Slovenska pesem od romantike do danes — XIII. oddaja;
- 16.30 Vedri zvoki;
- 17.10 Glasbena križanka št. 23;
- 18.00 Jezikovni pogovori;
- 18.15 Pevce Ivo Robić s češkim plesnim orkestrom Karla Vlacha;
- 18.30 Trio Slavka Avenika;
- 18.45 Okno v svet;
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba;
- 20.00 Pokaži, kaj znaš!
- 21.30 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence;
- 23.10 Do polnoči v plesnem ritmu.

Televizijski spored

- NEDELJA, 10. aprila
- 10.30 Dedkov rojstni dan — TV film o Lassie;
- 11.00 Kmetijska oddaja;
- 17.00 Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu;
- 20.00 Nadaljevanje prenosa tekmovalja v tenisu
- 20.45 TV dnevnik
- 21.00 Koncert dubrovniške glasbe;
- 21.50 »Tam, kjer je doma Colibri«;
- 22.11 Kulturna panorama;
- 22.21 Sedem dni...

PONEDELJEK, 11. IV.

- 18.00 Oddaja za družino in dom;
- 18.30 Avtomatizacija v tovarnah;
- 20.00 TV dnevnik;
- 20.20 Tedenski športni pregled;
- 20.30 Tone Seliškar — 60 letnik;
- 21.00 TV reklame;
- 21.10 Smrt biciklista;

TOREK, 12. aprila

- 20.50 Prenos sporeda italijanske TV;

SREDA, 13. aprila

- 18.00 Pionirski mozaik;
- 18.45 Telesna kultura in šport;
- 20.00 TV dnevnik;
- 20.20 Aktualna tema;
- 20.40 Dokumentarni film;
- 21.00 TV drama;

ČETRTEK, 14. aprila

- 20.00 Mikrofoni je vaš;

PETEK, 15. aprila

- 25.50 Prenos sporeda italijanske TV;

SOBOTA, 16. aprila

- 18.00 Oddaja za otroke;
- 18.45 TV pošta;
- 20.00 TV dnevnik;
- 20.20 TV reklame;
- 20.30 Promenada — zabavno glasbena revija;
- 21.30 Beli zajec;

NEDELJA, 17. aprila

- 10.30 Mladici — zgodba iz serije TV filmov o Lassie;
- 11.00 Kmetijska oddaja;
- 20.00 TV dnevnik;
- 20.20 Kulturna panorama;
- 20.30 Iz naših komun »Solina«
- 20.50 Natečaj za črno povest;
- 21.30 Sedem dni.

DRUŽINSKI POMENKI

Vzgojna pomoč otroku
z občutkom manjvednosti

Najbolj je ta pomoč potrebna otrokom v puberteti, saj je dokazano, da v tem času največ ljudi trpi za občutjem oziroma kompleksom manjvednosti. Osnovni nasvet je: ne iti pri vzgojnem vodenju takega otroka v eno ali drugo skrajnost. To dela otroka ali preobčutljivega za razne neveselosti telesa, duha ali socialnega položaja, ali pa preveč napačnega. Velika vzgojna napaka bi tudi bila zastavljanje otroku previške cilje. To bi ga notranje strlo ob neuspehu in lahko pripeljalo do milejših ali ostrejših oblik nerazvoja. Dobro pa je, da ga vedno učimo, kako je treba pogledati v oči lastnim pomanjkljivostim in prednostim in jih presojati razumno, ne pa preveč čustveno.

Otroku moramo omogočiti, da se bo sproščeno pogovoril z nami ali s kom drugim o svoji notranjosti, svojih konfliktih, uspehih ali neuspehih. Taki intimni, sproščeni pogovori pomenijo že polovico zdravja, ki se vseli v otrokovo notranjost, hkrati s sproščujočim občutkom olajšanja in razbremenitve. Pomagati je treba otroku, da odkrije na sebi tisto, kar mu vzbuja občutek manjvednosti. Otrok naj torej ob naši pomo-

či odkriva resnične vzroke svojih neuspehov, ne pa namišljene. Le tako ga bo moč obvarovati muke manjvednostnega kompleksa.

Usposobiti ga je treba, da zna trezno sprejeti svojo osebnost z vsemi sončnimi in senčnimi stranmi. Otrok je treba naučiti, da sebe ne podcenjuje ali celo sovraži zaradi svojih pomanjkljivosti, pa tudi da se ne preceňuje, preveč ne ljubi zaradi svojih prednosti. Tudi uresničene želje imajo svojo neskončno vrsto žrtev, enako kakor neuresničene. In s to veliko življenjsko modrostjo je treba cepiti otrokove misli in čustva že zgodaj. Zelo koristno pa je, če lahko, če naučimo otroka, da se zabla na tiste svoje pomanjkljivosti, ki mu vzbujajo občutek manjvednosti, da se poveže z ljudmi ter začne drugim pomagati, da premaguje svoje tovrstne težave. Sodelovanje v društvenih organizacijah, kjer z lastnimi sposobnostmi prispeva k njihovim uspehom, je lahko najbolj uspešno sredstvo proti otrokovemu kompleksu manjvednosti. Občutek manjvednosti pa ni absolutno zlo otrokove duševnosti, ampak je dostikrat nujna in lahko celo zelo uspešna pobuda za premagovanje vsakdanjih težav v življenju in doseganju ciljev. Ne smemo pa postaviti otroku previsokih ciljev, ki jih ne bi mogel nikoli dojeti. Otrok bi v takšnem razočaranju lahko obupal in prišel v še huje stiske. Marsikateri otrok je začel krasti, se potepati, se lagati, samo zato, ker ga je v to prisilila nemogoča vzgoja, ki so mu jo s svojim nerazumevanjem ustvarili prav vzgojitelji sami. Če pa vzgojitelj otroka pravilno vodi, se bo nadpovprečno razvil in usposobil za življenje.

Izpopolnjeni lonec
Econom

Prav gotovo bodo vse gospodinjke vesele novega lonca Econom, pri katerem so v Tovarni emajlirane posode v Celju izvedli nekatere koristne izpopolnitve.

Novi lonec Econom se razlikuje od prejšnjega, ker ima okrepjeno ohišje pri ročaju. Zakovice, s katerimi je na ohišje pritrjen ročaj, so močnejše in zato je zveza trdnjša. Pri novem loncu ni ročaj ne ločljivo pritrjen na ohišje, temveč je montiran. Če se slučajno zlomi, ga lahko odvijemo in nadomestimo z novim, ki ga bomo kupili v trgovini. Pri prejšnji izvedbi ročaja ni bilo mogoče zamenjati.

NASVETI

- Preden poškrbimo perilo, dodajmo razredčenemu škrobu nekaj kapljic parafina, da bo likalnik gladko stekel.
- Kovčke kdaj pa kdaj zbrizšemo, namažemo s pasto za čevlje in osvetlimo.
- Pozlačene in srebrne okvire očistimo in odstranimo prah s čopičem ali krtačo, nato jih zdrgnemo s prerezano čebulo. Na tako očiščene okvire muhe ne bodo sedale.
- Jermene, ki jih nameravamo shraniti dalj časa, umijemo z milnico, dobro posušimo in namažimo z ricinovim oljem.
- V posodo s prismojeno jedjo stresemo malo soli, prilijemo mlačne vode in posodo postavimo za nekaj ur na toplem prostoru. Jed bo odstopila.
- Motno olje očistimo, ako mu dodamo nekoliko soli (na liter olja žličko soli). Steklenica naj bo pokrita. Tako ga pustimo stati nekaj dni in olje se bo zbristilo.

Brezrokavnik za deklico

Potrebujemo 250 g volne, 1 par pletilk št. 3 in 1 okroglo pletilko št. 3.

Popis velja za debelino volne, katere 20 petelj v širino in 30 vrst v višino meri 7 cm.

Hrbet. Nasujemo 114 petelj in spletemo 6 cm pasu 1 desne, 1 leva — menjaje. Dalje pletemo na licu desne, na narobni strani leve. Ob straneh dodamo v vsaki 16. vrsti 6 krat po 1 petljo. Za rokavni izrez, ki ga pričnemo pletti, ko napletemo 108 vrst (25 cm, merjeno od pasu), zazankamo 2 krat po 3 in 4 krat po 2 petlji. Ko napletemo 190 vrst (44 cm, merjeno od pasu) snemamo na obeh straneh 4 krat po 7 petelj. — Ostalih 42 petelj zazankamo v eni vrsti.

Sprednji del. Pletemo ga tako, kakor hrbet. Ko napletemo 120 vrst (28 cm — merjeno od pasu), zazankamo za izrez srednjih 35 petelj in pletemo vsako polovico zase. Na obeh straneh izreza zazankamo še 2 krat po 2 petlji in 2 krat po 1 petljo. Ramo naredimo enako kot pri hrbtnem delu. Drugo polovico

sprednjega dela simetrično pravi.

Izdelava. Dele zlikamo in sešijemo. Ob rokavnih izrezih naberemo 114 petelj in spletemo 2 cm širok rob 1 desna, 1

leva — menjaje. Ob vratnem izrezu naberemo 170 petelj in spletemo 2 cm širok rob 1 desna, 1 leva — menjaje.

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

KMETJE ESPERANTISTI
KI SE DOPISUJEJO
S TOVARIŠI IZ DRUGIH
DRŽAV

Ko je poslušal predavanje iz esperanta v radiu, je Desimir Cvetković, kmet iz vasi Plaskovac blizu Stagara, tako vznemirjen, da je postal njegov navdušeni propagator. S sodelovanjem svojega rojaka Milana Lazarevića je zbral mladince in ustanovil v vasi klub esperantistov.

Danes je v Plaskovcu več kot dvesto mladih esperantistov s položenim izpitom, ki si dopisujejo z okrog 20 tvariši iz desetih držav na treh kontinentih. Desimir je tudi dober fotoamatelj.

KNJIZNICA
S 45 km KNJIG

V Cannesu so zgradili poslopje univerzitetne knjižnice. To ni samo najmodernejša, temveč tudi najprostornjša knjižnica v Evropi. Dolžina polic v njej znaša 75 km, sodijo pa, da je na teh policah na razpolago okrog 45 kilometrov knjig.

POL STOLETJA
DOBIVA POKOJNINO

Julijana Ibrki iz vasi Višnjice, nedaleč od Podravske Slatine, je »vkorakala« v 99. leto življenja, že pet desetletij pa prejema pokojnino. Njen mož Anton je bil kolikor na bilžnjem kmetijskem posestvu.

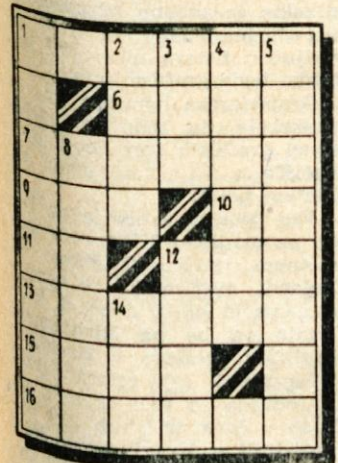
Starka je še krepka in visoka starost ji ni ovira, da ne bi še vedno osebno hodila na pošto po pokojnino.

ZELEZNE OPANKE
ZA »NEZVESTE ŽENE«

Omer Spahić, obrtnik iz vasi Visokovac blizu Glamoča, hrani

KRIZANKA ST. 63

Vodoravno: 1. egiptovska očesna bolezen, 6. pasti, 7. bramor, 9. mesto v črnogorskem primorju, 10. japonska dolžinska mera, 11. dva soglasnika, 12. pridelek čebela, 13. odpadki cigaret, čiki, 15. pripadnica samostanskega reda, 16. pobarvan z intko.

Navpično: 1. novi premier Italije, 2. Ober, 3. medmet, ki izraza popad z usti, 4. stara žitna mera, 5. poldnevnik, 8. glavno mesto Burme, 12. prehod iz dnevne svetlobe v noč, 14. okrajšava za Ontario.

zanimiv rekvizit iz minulega časa. To je par železnih opank, ki izvirajo še iz turških časov. Vsaka izmed obeh opank je težka okrog 4 kg.

To obutev so imeli nekoč krajiški muslimani za svoje žene, če so jih zalotili »pri nezvestobi«.

VZTRAJNI LOVEC

Vukoman Čabarkap iz vasi Kozice, občina Plevlje, je neobičajen lovec. Ko pričnejo spomladski kmetom izginjati mlada jagnjeta, on ve, da se neke v bližini skriva volkulja s svojimi mladici. Tedaj odide sam na lov in po dolge dni preiskuje gozdove in skalovje vse dole, dokler ne najde volkulje in njenega zarodka. V zadnjih treh letih je na ta način uničil dve volkulji in dvajset volčičev ter tako mnoge vasi obdaroval škode. Za 16 volčičev, ki jih je oddal v Prijepolju, je bil nagrajen z 240.000 dinarji.

PREDOR SREDI PUŠČAVE

V Mavretaniji gradijo železniško progo, ki bo peljala večino skozi puščavski svet. V bližini nekega rudarskega naselja bodo morali zgraditi predor, pravzaprav dolg obok, da bodo železnico ločili od rudniških naprav.

124.

Sonce je zlatilo Orlovo steno, ko je prišel pod svojo pečino. Vsi, ki so poznali Boštjana, so si zaman razbijali glave, kje ima roglje in kože. Sredi stene je imel skrivališče. Odkril ga je, ko je oprezal za orlovim gnezdom. Pod previsno počjo, napol skrita za prislono luskjo, je samevala skalna votlina. Dva nevarna previsa je tvegala, preden je splezal do nje. Kasneje si je ta nevarna mesta zavaroval s klini.

Le Nek je vedel za to skrivališče. S pipo se je trkal po glavi, ko je izpod stene gledal Boštjana, ki se je motovil nad prepadi.

125.

Splezal je k votlini. Z zadovoljstvom se je razgledal. V kotu je imel pograd pregrnjen z gamsovimi kožami. Na nekaj macesnovih kolih je imel obešene roglje srnjakov in gamsov. Sedel je, pregledal puško, ki je bila že na novo popravljena.

Ko je bilo sonce že visoko na nebu, je legel na rob prepada in se razgledoval. Spodaj v plazišču so kavke vrešče obirale odkoplenega gamsa. V Skednjih so se prožili plazovi in v Orlovi steni se je zvižgalo prožilo kamenje. Razmišljal je, če bodo oni resnično prišli.

126.

Proti jutru se je namenil poslušati ruševca. Svet je bil kotanjast, porasel z macesni in rušjem. Potuhnil se je v grm.

Jutranji svet je prelomil obroč teme. Skozi somrak je završalo. Prvi ruševca je kakor kamen z neba padel na sneg. Čh - hu - čh - hu - hu, je jezno zapihalo, zapeljalo »kočijo« in se šopiril. Za njim sta privršala še dva. V rušju so se oglašale tutke. Petelin na radišču so se spopadli. Zgrabili so se, ključali, vreščali, da je perje frfetalo okoli njih. Boštjanu ni bilo, da bi jih streljal. Rad jih je gledal.

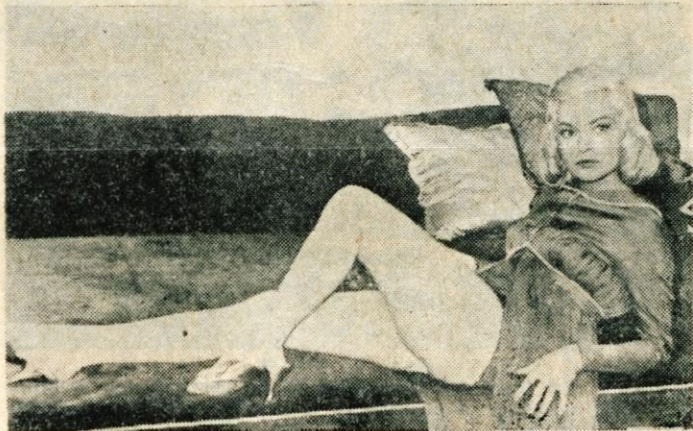
Afera Rosemarie na filmskem traku

V aferi Rosemarie Nitribitt, prostitutke, ki so jo našli 29. oktobra 1957 umorjeno v njenem stanovanju v Frankfurtu na Majni, je prišlo do novega razpleta. Tožilec je obtožil Heinza Pohlmann umora. Pohlmann sedi trenutno v kaznilnici v Bernauu, ker je bil obsojen na 16 mesecev zapora zaradi tatvin in utaj.

Ta tožilčeva odločitev pomeni veliko presenečenje, saj v Frankfurtu niso več računali na to, da bo Pohlmann obdožen potem, ko je minilo od umora Rosemarie več kot dve leti in potem, ko so tega moža 29. decembra 1958 izpustili iz preiskovalnega zapora z obrazložitvijo, da »ni nobene sume, da bi šlo

za umor ali podobno kaznivo delo«.

Odtlej je spet minilo več kot leto dni, tožilstvo v Frankfurtu nutek za dokončni umik. pa je odlagalo odločitev o tem. Zdaj pa je prišlo do presenečaja. Frankfurtski vrhovni tožilec Medtem ko je bila javnost z žilec je konec marca vložil pri dvema filmoma seznanjena z pristojnem sodišču tožbo zoper domnevnim življenjem in smrtjo Heinza Pohlmann in ga obtožil

Rosemarie Nitribitt in je trgovski potnik Pohlmann kljub dokazovanju prevaranstva postal malone slaven mož in »skorajda filmski zvezdnik«, je glavno

VOLKOVI POKLALI
NAD 100 OVAC

Pri kraju Vardište blizu Stipa je vdrlo krdelo kakih dvajset volkov v zimsko stajo živinorejske farme »Strelšte« iz Skopja in poklalo okoli sto ovac. V staji je bilo blizu 2000 ovac. Pastirji in psi so napodili volkove, niso pa mogli preprečiti, da zverji ne bi krale ovac, ki so pobegnile iz staje.

Stanko Lapuh

Svobodnjak Hribar

OPOZORILO: Vse bralce obveščamo, da se nam je v zadnji številki vrnila neljuba pomota. Tretje nadaljevanje romana »Svobodnjak Hribar« bi morali začeti s tekstom, ki ga danes objavljamo na posebnem prostoru. — Bralce prosimo, da nam to pomoto oprostijo.

II.

Na svetega Mihela dan so kmetje pripeljali desetino v farovž. Kakor navadno so tudi danes posedeli v farovski krčmi. Pogovor se je sukal o vremenu, letini in dajatvah.

»Upajmo, da bomo po Martinu pili kaj boljšega, kakor je tale kislica,« je pozabljaval Trpin čez farovško vino.

»V teje hiši ne bomo doživeli kaj prida sprememb,« se je oglašil Hrast, ki ni mogel fajmoštra, ker mu je umrl otrok brez krsta, ker je bil fajmošter odšel na lov na Pokljuko.

»Seveda je ne bomo,« je pritrdil Smrekar. Tudi ta je bil duhovnemu gospodau precej gorak, ker mu je bil preveč zaračunal poroko. »Je preveč lakomen, da bi človeku privoščil požirek spodobne pijače, čeprav pošteno plačaš.«

»Ima pa grablje v rokah in zna grabiti celo bolje od našega grofa, ki grabi na debelo,« je pribil Hrast.

»Grof, ki je pred kratkim pograbil kmetijo na Gaberci, kajne,« se je spet oglašil Trpin in zvrnil polič. »Pa še kako se mu je mudilo! Komaj je stari Gaberčnik legel v grob, že je položil svojo grabežljivo roko na kmetijo.«

»Fajmošter mu je pa pomagal,« je pristavil Hrast.

»On, da je...? Nikar, nikar!« se je oglašil Gaber, ki se je zbal za sosede, ki si upajo zabavljati čez fajmoštra v njegovi lastni krčmi.

»Seve, seve,« je nadaljeval že nekoliko okajeni Hrast. »Najmlajšo Gaberčnikovo hčer Zaliko, ki je po Alenkini smrti — naj v miru počiva! — ostala dedič, je fajmošter spravil v velesovski kloster. Ker so na gradu zvedeli, da je bila Gaberčnikova želja, naj bi se Zalika omožila s Hribarjem in mu tako prinesla za doto celotno kmetijo, so vpregli v svoj voz fajmoštra, ki je neizkušeno deklo kmalu prepričal, da bo bolje za njeno dušo, če si izbere raje nebeškega ženina. In tako je Gaberca padla v grofove roke kakor zrela hruška, hahaha!«

Saj so mu dobro plačali,« je dodal Smrekar. »Tisti dan po Gaberčnikovi osmini, ko so grajski smrtili tam na Gaberci, sem videl farovškega hlapca, ki je odpeljal iz gaberškega hleva dve najlepši kravi. In krave imajo letos ceno!«

Medtem je v pivnici priobantil kovač Lenart.

»O, Lenart,« so veselo pozdravili vsi hkrati. »Prisedi,« so ga povabili. Lenarta so imeli radi, saj jim je koval leto in dan in pa — predrag ni bil.

Kaj pa tako robantiš, kakor da si požrl samo hudo uro in gledaš, kakor da si risom bratovščino pil?« ga je vprašal Smrekar.

padali na ramena. Namrščil je košate obrvi in zapičil svoje modre oči v Hribarja.

»Veš, zakaj sem te ukazal poklicati?« je vprašal in umaknil pogled.

»Menda zaradi desetine,« se je odrezal Hribar, opazujoč za dober palec dolgo razo čez levo lice. »Tega pred mojo ženitvijo ni imel na licu,« je sam pri sebi ugotavljal svobodnjak. »Tudi brado na tisti strani mu je moral nekdo grdo oskubiti,« je škodoželjno pomislil.

»Glede tega se mi, vaša milost,« je posegel vmes oskrbnik, »že sam uredil z njim. Vašo milost bom v tej zadevi samo še prosil za podpis na listini, ki sem jo pravkar dokončal.«

»Preberi, Herman!« je ukazal grof.

In oskrbnik je začel: »Mi, grof Harold dajemo kmetu Hribarju na znanje, da nam je župnik Rihard iz Gorij za vedno prepuštil njegovo desetino v zameno za Gaberčevo njivo v Megrah, katero smo darovali gorjanski cerkvi.«

Kakor, da ga je nekdo z vso močjo sunil v prsi, je svobodnjak stopil za korak nazaj. Pa se je hitro zbral. Vrzaval se je in rekel: Če sem prav razumel to, kar je bilo pravkar prebrano, gre za njivo, ki je sedaj moja.«

»Ta njiva je bila Gaberčnikova,« se je oglašil grof, »po njegovi smrti pa je s kmetijo vred prešla v naše roke.« In stegnil je roko ter vzel pergament, da ga podpiše.

»Prosim, počakajte še malo, da vam do konca povem,« je bil Hribar odločen.

»Kaj bi še rad?« je posmehljivo vprašal graščak.

»Samo to bi še rad povedal,« je trdo rekel Hribar, »da mi je to njivo prinesla za doto Gaberčnikova Alenka, s katero mi, žal, ni bilo dano do konca preživeti niti najine svatbe. Po kakšnem naključju se je bila znašla v globokem Vintgarju namesto v poročni postelji, vam bo, gospod grof, težko znano. Da ta njiva po vsej pravici pripada moji hiši, pa je zapisano med drugim tudi v ženitnem pismu.«

»V ženitnem pismu, ha ha!« se je zarežal grof, da se mu je pokazala vrsta belih zob. Le v spodnji čeljusti mu je manjkalo dveh zob.

Ceprav je bil Hribar ves v ognju zaradi krivičnega mešetaranja med farovžem in gradom za njegovo svojino, je bil kljub temu toliko priseben, da je opazil tudi to spremembo. »Pred mojo poroko je imel še vse zobe,« se je hipoma spomnil.

»Da, v ženitnem pismu. Razen tega je Gaberčnik to potrdil na smrtni postelji!« Hribar je skoraj kričal. Ne toliko zaradi krivice, ki mu jo je hotel grof pravkar prizadejati, kolikor zaradi globokega prepričanja o krivici, ki mu jo je prizadejal na poročni dan. »Pritožim se, pri deželnem gospodu se pritožim!« je bruhnilo iz sobane. S tem se je začela njegova trda a pravična pravda s pravico pesti.

Ves vročičen je Hribar dospel do gozdarjeve hiše. Občutil je potrebo, da se porazgovori z Urhom. Še nikoli si ni tako želel porazgovoriti s sočlovekom in mu zaupati svoje gorje.

Odpri le leso in stopil skozi vrt proti hiši. Urh je sedel pred hišo in prirezoval strelice. Prijatelja sta se pozdravila.

»Kaj pa ti hodiš po svetu sredi najlepšega dne?« ga je pobaral Urh in ga povabil, naj prisede.

»Raje stopiva v hišo!« je svetoval Hribar.

»Danes si pa na burklijah, kakor vidim. Kaj pa se je zgodilo?« je bil Urh radoveden.

»Vse ti povem, samo tu zunaj ne stojva!« je bil Hribar že kar nestrpen.

Stopila sta v izbo. Gozdar je posadil gosta v okusno rezljan starinski naslanjač, sam pa je primaknil stol, na čigar naslanjalu je bilo izrezljano veliko sree.

»Na gradu sem bil,« je povzel Hribar in povedal, kako je s cerkveno desetino in da ga grof misli oropati Meger. Nazadnje mu je razkril tudi svoje misli o grofovi krivdi glede Alenke.

»Najprej se pomiri!« je počasi spregovoril Urh. »Nato samo čakaj in opazuj, kaj bo počel grad. Vsi tvoji naj bodo na preži! Tudi jaz bom.«

»Kako naj ravnam glede desetine in Meger? Njivo sem ravno pretekli teden zasejal z ozimino.«

STANKO LAPUH
4
SUOBODNJAK HRIBAR

»Ali ti mora to povedati gospod župnik, ali celo naš milostni gospod grof?« je zarjul valpet.

»Svobodni človek sem in zato želim, da se o tako važni zadevi, kakor je desetina, pomenita župnik in grof z menoj,« je poudaril Hribar.

Oskrbnik se je zasmeljal. Potem se je počehljaj po pleši in rekel: »Pravkar sem te vpisal v urbar med naše podložne. Jutri pa pripelji!«

In naštel mu je, kaj vse naj pripelje: obilno dajatev pa zaključil s tremi velikimi sirli.

»Ni mi bilo treba naštevati, kaj vse naj naložim, vem na pamet! Tudi to vem, da mi farovžu ni bilo treba nikoli odrajtati nobenega sira,« je odgovoril Hribar in vstal, da odide.

Zunaj na hodniku so se začeli koraki. Nagla in odločna je bila ta hoja.

Cez hip so se odprla vrata in v sobo sta planila dva lovška psa. Ko sta zagledala Hribarja, sta skočila proti njemu in mu začela kazati zobe. Na ostri zvižg moža, ki se je pojavil v dvorani takoj za njima, sta se umirila.

Kakor je bila prej oskrbnika Hermana zgolj nadutost, ga je bila sedaj sama ponižnost.

»Dobro jutro vaša milost,« je voščil Herman in naredil pred grofom globok poklon.

»Grof se je namenil proti svojemu sedežu, ki so mu kmetje pravili »tron«, in sedel. Psa pa sta polegla ob njegovih nogah.

Hribar je sicer dobro poznal grofa že od mladih nog, danes pa mu ni ušel noben njegov gib. Še nikoli se mu ni zdelo važno, kako se grof drži. To pot je posebej pazil na to.

Graščak je odložil svojo žametno, s sokoljim peresom okrašeno, čepico. Pogladi si je valovite lase, ki so mu kakor slap

